

Sprawozdanie z Przejrzystości

**KPMG Audyt Spółka z o.o. oraz
KPMG Audyt Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością Sp. k.
za rok obrotowy kończący
się 31 grudnia 2017 r.**

KPMG w Polsce

KPMG.pl

Spis Treści

1	Kim jesteśmy	4	3.6	Wykonywanie usług w sposób efektywny i skuteczny	19
1.1	Nasze usługi	4	3.6.1	Procedury wykonywania badania stosowane w KPMG19	
1.2	Nasza strategia	4	3.6.1.1	Odpowiednie zaangażowanie osób odpowiedzialnych za realizację projektu	20
2	Forma prawna i struktura zarządzania	4	3.6.1.2	Krytyczna ocena dowodów badania i stosowanie zawodowego sceptycyzmu	20
2.1	Forma prawna i struktura własnościowa	4	3.6.1.3	Mentoring i coaching w trakcie realizacji projektu, nadzór i analiza	20
2.2	Struktura zarządzania	5	3.6.1.4	Właściwie poparte i udokumentowane wnioski	20
2.3	Odpowiedzialność i obowiązki firm członkowskich KPMG	6	3.6.1.5	Kontrola jakości pracy przez kontrolera (EQCR)	21
3.	System kontroli jakości	6	3.6.1.6	Raportowanie	22
3.1	Promowanie właściwych postaw przez kierownictwo	8	3.6.1.7	Wnikliwa, otwarta i szczerza dwustronna komunikacja z osobami sprawującymi nadzór	22
3.1.1	Obowiązki kierownictwa związane z jakością i zarządzaniem ryzykiem	9	3.6.1.8	Koncentracja na efektywności badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych	22
3.2	Współpraca z odpowiednimi klientami	10	3.6.2	Ochrona danych i zachowanie poufności informacji dotyczących klientów	23
3.2.1	Akceptacja klientów i kontynuacja wykonywanych zleceń i współpracy z klientami	10	3.7	Zobowiązanie do nieustannego podnoszenia jakości pracy	23
3.2.2	Proces oceny potencjalnych klientów i zleceń	10	3.7.1	Monitorowanie	23
3.2.3	Kontynuacja współpracy z klientami	10	3.7.1.1	Monitorowanie wewnętrzne	23
3.2.4	Odstąpienie od współpracy z klientem	10	3.7.1.2	Monitorowanie zewnętrzne	26
3.2.5	Zarządzanie portfelem klientów	10	3.7.2	Informacja zwrotna od klientów	26
3.3	Jasno określone standardy i efektywne narzędzia badania	11	3.7.3	Współpraca z regulatorami	26
3.3.1	Metodyka i narzędzia świadczenia usług badania	11	4	Informacja finansowa	27
3.3.2	Niezależność, rzetelność, etyka zawodowa i obiektywność	12	5	Zasady wynagradzania partnerów	27
3.3.2.1	Ogólne zasady	12	6	Struktura sieci KPMG	28
3.3.2.2	Niezależność finansowa pracowników i partnerów	12	6.1	Struktura prawna	28
3.3.2.3	Zatrudnienie u klienta badania	12	6.2	Obowiązki i zobowiązania firm członkowskich	28
3.3.2.4	Niezależność finansowa firmy	13	6.3	Ubezpieczenie odpowiedzialności zawodowej	28
3.3.2.5	Relacje gospodarcze firmy	13	6.4	Struktura zarządzania	28
3.3.2.6	Proces weryfikacji niezależności	14	6.5	Regionalni liderzy ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem	29
3.3.2.7	Szkolenia oraz potwierdzanie stosowania zasad niezależności	14	7	Oświadczenia dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości, stosowanej polityce w zakresie zapewnienia niezależności oraz doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów	30
3.3.2.8	Usługi inne niż badanie	14	8	Biegły rewident odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z Przejrzystości	31
3.3.2.9	Wynagrodzenia - relatywna wysokość	15	A	Załączniki	32
3.3.2.10	Konflikt interesów	15	A1	Jednostki zainteresowania publicznego, na rzecz których KPMG Audyt Spółka z o.o. przeprowadziła badanie ustawowe w 2017 r.	32
3.3.2.11	Naruszenia niezależności	15	A2	Jednostki zainteresowania publicznego, na rzecz których KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. przeprowadziła badanie ustawowe w 2017 r.	32
3.3.2.12	Polityka przeciwdziałania przestępstwom i korupcji	16	A3	Lista firm audytorskich, będących członkami sieci KPMG w krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w których firma członkowska posiada uprawnienia biegłego rewidenta lub ma swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności	34
3.3.2.13	Rotacja partnerów, kluczowych biegłych rewidentów i firmy	16			
3.4	Rekrutacja, rozwój i angażowanie do projektów pracowników z odpowiednimi kompetencjami	17			
3.4.1	Rekrutacja	17			
3.4.2	Rozwój osobisty	17			
3.4.3	Ocena efektywności pracy i wynagrodzenia	17			
3.4.4	Angażowanie do projektów	17			
3.4.5	Opinie naszych pracowników	18			
3.5	Zobowiązanie do świadczenia usług na najwyższym poziomie	18			
3.5.1	Szkolenia zawodowe	18			
3.5.2	Akredytacja i licencjonowanie	18			
3.5.3	Dostęp do specjalistów branżowych	19			
3.5.4	Konsultacje	19			
3.5.5	Dostęp do specjalistycznej wiedzy	19			

Szanowni Państwo,

Zgodnie z wymogami art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, przedstawiamy Sprawozdanie z Przejrzystości firm audytorskich KPMG w Polsce za rok 2017.

W ramach KPMG w Polsce działają dwie firmy audytorskie, które świadczyły usługi badania ustawowego na rzecz jednostek zainteresowania publicznego w 2017 roku: KPMG Audyt Sp. z o.o. oraz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Przedstawione w niniejszym Sprawozdaniu informacje obrazują zaangażowanie KPMG w Polsce w realizowanie procesów kontroli jakości oraz ciągłe doskonalenie zawodowe i rozwój naszych pracowników.

Sprawozdanie z Przejrzystości służy organom regulacyjnym a także naszym obecnym i przyszłym klientom w zrozumieniu realizowanego przez firmy audytorskie KPMG obowiązku zapewniania najwyższych standardów jakości usług świadczonych w zakresie badania sprawozdań finansowych.

Jako firmy należące do międzynarodowej sieci mamy świadomość roli, jaką pełniemy w prawidłowym funkcjonowaniu gospodarki zarówno w skali krajowej jak i globalnej, i tym samym spoczywającej na nas odpowiedzialności oraz zobowiązania do działania w poczuciu służby w szeroko rozumianym interesie publicznym.

Fundamentem naszych działań niezmiennie pozostaje rzetelność, uczciwość oraz zgodność z międzynarodowymi i krajowymi standardami wykonywania zawodu.

Andrzej Ścisłowski
Partner Zarządzający

1 Kim jesteśmy

1.1 Nasze usługi

KPMG Audyt Spółka z o.o. oraz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. należą do międzynarodowej sieci KPMG, świadczącej usługi badania, podatkowe i doradcze. Firmy członkowskie sieci KPMG są niezależnymi firmami, stowarzyszonymi z KPMG International Cooperative („KPMG International”), spółką prawa szwajcarskiego. KPMG na świecie zatrudnia ponad 197 000 osób w firmach członkowskich działających w 152 krajach.

KPMG w Polsce działa w siedmiu biurach zlokalizowanych w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach, Gdańsku i w Łodzi, w których na dzień 31 grudnia 2017 r. zatrudnionych było łącznie ponad 1830 pracowników.

Szczegółowe informacje o usługach świadczonych przez firmę KPMG w Polsce znajdują się na naszej stronie internetowej. Link do strony [KPMG w Polsce](#).

1.2 Nasza strategia

KPMG w Polsce dąży do osiągnięcia i utrzymania wiodącej pozycji na rynku firm świadczących profesjonalne usługi audytorskie i doradcze.

Naszym celem jest, aby rynek postrzegał nas jako oczywisty wybór, a klienci widzieli wartość dodaną z pracy z nami. Do każdego klienta podchodzimy indywidualnie i dbamy o wysoką jakość świadczonych usług, tak aby klienci doceniali nasz profesjonalizm, dbałość o zgodność ze standardami i proaktywność w rozwiązywaniu złożonych problemów.

Pracujemy w przekonaniu, że niezależnie od wymogów prawnych i odpowiedzialności, branża audytorska musi podążać w kierunku tworzenia nowych modeli raportowania i świadczenia usług atestacyjnych z wykorzystaniem nowych technologii, które odpowiadają potrzebom rozwijającego się otoczenia biznesowego. Audytorzy KPMG koncentrują się w swojej pracy na zwiększaniu wartości badania sprawozdania finansowego dla interesariuszy poprzez zintegrowane podejście do oczekiwań stawianych raportom finansowym w ich całościowym wymiarze i wprowadzanie nowych standardów, prowadzących do innowacji w zakresie przebiegu i prezentowania wyników badania.

Zatrudniamy ponad 500 audytorów, w tym ponad 100 biegłych rewidentów, posiadających bogate doświadczenie w świadczeniu usług badania i przeglądu sprawozdań finansowych w Polsce i zagranicą.

Wysoko wykwalifikowani i kompetentni pracownicy KPMG współpracują z kierownictwem i organami nadzoru spółek będących naszymi Klientami, z regulatorami i środowiskami naukowymi, aby rozumieć ciągle zmieniające się środowisko gospodarcze.

2 Forma prawna i struktura zarządzania

2.1 Forma prawna i struktura własnościowa

KPMG Audyt Spółka z o.o. oraz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. są podmiotami stowarzyszonymi z KPMG International, podmiotem działającym na podstawie prawa szwajcarskiego. Więcej informacji dotyczących działania KPMG International oraz współpracy z podmiotami stowarzyszonymi znajduje się w załączniku do [KPMG International Transparency Report 2017](#).

KPMG jest zastrzeżonym znakiem towarowym i nazwą, pod którą działają firmy członkowskie. Prawo do używania nazwy i znaku towarowego KPMG określone jest w umowach firm członkowskich zawartych z KPMG International.

Zgodnie z umowami zawartymi z KPMG International, firmy członkowskie są zobowiązane do postępowania zgodnego z polityką i procedurami KPMG International, w tym do przestrzegania standardów jakości, które określają sposób działania i świadczenia usług.

Firmy członkowskie działają w ramach lokalnych struktur własności oraz zarządzania. Każda firma odpowiada indywidualnie za podejmowane przez siebie działania i zobowiązania. KPMG International oraz inne firmy członkowskie nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania KPMG Audyt Spółka z o.o. oraz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Jeżeli firmy członkowskie tworzą organizację składającą się z więcej niż jednego podmiotu gospodarczego, również w takim przypadku każda firma ponosi indywidualną odpowiedzialność za dokonane w swoim imieniu działania i zobowiązania.

W ramach KPMG w Polsce działają następujące podmioty, mające siedzibę w Warszawie, przy ul. Inflanckiej 4A:

- KPMG Sp. z o.o.
- KPMG Audyt Services Sp. z o.o. (firma audytorska)
- KPMG Audyt Sp. z o.o. (firma audytorska)
- KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (firma audytorska)
- KPMG Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
- KPMG Usługi Księgowe Sp. z o.o.
- KPMG Advisory Sp. z o.o.
- KPMG Advisory Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
- D. Dobkowski Sp. k.
- KPMG Tax M. Michna Sp. k.
- KPMG Tax Sp. z o.o.
- KPMG Restructuring Sp. z o.o.

2.2 Struktura zarządzania

KPMG Audyt Sp. z o.o.

KPMG Audyt Sp. z o.o. jest spółką prawa polskiego, wpisaną na listę firm audytorskich, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, pod numerem 458. Udziały w spółce KPMG Audyt Sp. z o.o. posiadają spółki prawa polskiego: KPMG Audyt Services Sp. z o.o. oraz KPMG Spółka z o.o.

Organem zarządzającym w KPMG Audyt Sp. z o.o. jest Zarząd, aktualnie składający się z 2 członków, powoływanych przez Zgromadzenie Wspólników na czas nieokreślony.

Na dzień sporządzenia Sprawozdania w skład Zarządu wchodzi:

- Marcin Domagała, wpisany do rejestru biegłych rewidentów, prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, pod nr 90046
- Stacy Ligas, Licencjonowany Biegły Rewident (US CPA)

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. jest spółką prawa polskiego, wpisaną na listę firm audytorskich, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, pod nr 3546. Wspólnikami KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania są:

Komplementariusz:

KPMG Audyt Sp. z o.o.

Komandytariusze:

- KPMG Sp. z o.o.
- Monika Anita Bartoszewicz
- Steven Baxted
- Ulf Becker
- Janusz Charytonowicz
- Arkadiusz Sebastian Cieślik
- Richard Michael Cysarz
- Robert De Virion
- Dariusz Dobkowski
- Marcin Domagała
- Wojciech Maksymilian Drzymała
- Marcin Zbigniew Dymek
- Adam Fornalik
- Marek Gajdziński
- Mirosław Edward Grabarek
- Markos Constantine Kalogeras
- Michał Feliks Karwatka

- Jarosław Antoni Kawalec
- Bogusław Radosław Kowal
- Tomasz Książek
- Renata Katarzyna Kucharska
- Krzysztof Stanisław Kuśmierski
- Zbigniew Piotr Libera
- Stacy Ligas
- Magdalena Maruszczak
- Mirosław Stanisław Matusik
- Agnieszka Joanna Muller-Grządka
- Michał Andrzej Ostalski
- Marcin Józef Podsiadły
- Zofia Popławska
- Małgorzata Sobota
- Wojciech Stopka
- Mariola Małgorzata Szczesiak
- Andrzej Ścisłowski
- Robert John Widdowson
- Rafał Oscar Wiza
- Justyna Zań
- Marta Joanna Zemka
- Andrzej Tomasz Ziąbrowski
- Ismet Izhak Kamal
- Ewa Jóźwik
- Marlena Anna Brzezińska
- Bartłomiej Klaudiusz Lachowicz
- Grzegorz Marcin Kwaśniok
- Karolina Marta Graś
- Przemysław Mikołaj Boryczka
- Ewa Joanna Blus
- Tadeusz De Ville
- Małgorzata Ewa Kochanowska
- Anna Małgorzata Skowrońska
- Natalia Karolina Markowska
- Joanna Katarzyna Jurkowska
- Jarosław Patryk Fąfara

W KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. prowadzenie spraw Spółki, zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, jest prawem i obowiązkiem komplementariusza, tj. spółki KPMG Audyt Sp. z o.o.

KPMG Audyt Sp. z o.o. reprezentuje Zarząd. Każdy członek Zarządu komplementariusza uprawniony jest do reprezentacji spółki samodzielnie.

Skład Zarządu komplementariusza podano powyżej.

Komplementariusz KPMG Audyt Sp. z o.o. podejmuje decyzje we wszystkich sprawach Spółki samodzielnie. W sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności nie jest wymagana zgoda komandytariuszy.

2.3 Odpowiedzialność i obowiązki firm członkowskich KPMG

Zgodnie z umowami z KPMG International, firmy członkowskie są zobowiązane do przestrzegania zasad i przepisów KPMG International, w tym standardów jakości regulujących ich funkcjonowanie i sposób świadczenia usług klientom. Obejmuje to posiadanie struktury zapewniającej ciągłość i stabilność oraz możliwość realizowania globalnych strategii, współdzielenia zasobów, obsługi międzynarodowych klientów, zarządzania ryzykiem oraz wdrażania globalnych metodologii i narzędzi.

Każda firma członkowska ponosi odpowiedzialność za zarządzanie i jakość swojej pracy.

Firmy członkowskie zobowiązują się do przestrzegania wartości KPMG.

Działalność KPMG International jest finansowana z kwot wpłacanych przez firmy członkowskie. Podstawa do obliczenia takich kwot została zatwierdzona przez Globalny Zarząd i jest konsekwentnie stosowana wobec firm członkowskich. Status firmy, jako firmy członkowskiej KPMG i jej uczestnictwo w sieci KPMG może zostać zakończony, jeżeli jej działalność nie jest zgodna z politykami i przepisami określonymi przez KPMG International lub innymi zobowiązaniami wobec KPMG International.

Informacje na temat struktury zarządzania KPMG International można znaleźć w Załączniku 1 do Międzynarodowego Raportu na temat przejrzystości KPMG 2017.

Komitet Zarządzający KPMG w Polsce

Głównym organem nadzorującym KPMG w Polsce jest Komitet Zarządzający, który zapewnia przywództwo organizacji i jest odpowiedzialny za długoterminowy wzrost i zrównoważony rozwój, ustalanie strategii i nadzorowanie jej wdrażanie, monitorowanie wyników w oparciu o biznesplan oraz ochronę i doskonalenie marki KPMG.

Komitetowi Zarządzającemu KPMG w Polsce przewodniczy partner zarządzający, który zapewnia jego członkom dokładne, terminowe i jasne informacje oraz skuteczną komunikację i relacje z członkami.

Ponadto w skład Komitetu Zarządzającego wchodzi: Partner ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem, szefowie działów oraz partnerzy i dyrektorzy odpowiedzialni za poszczególne działy operacyjne firmy. Komitet Zarządzający zajmuje się monitorowaniem wyników operacyjnych i finansowych, budżetami, nowymi propozycjami biznesowymi, marketingiem, rozwojem technologii, rekrutacją i utrzymaniem zasobów, wynagrodzeniami, ustalaniem priorytetów oraz alokacją zasobów i inwestycji oraz zarządzaniem profilem ryzyka KPMG w Polsce.

3. System kontroli jakości

Solidny i spójny system kontroli jakości jest niezbędnym warunkiem świadczenia wysokiej jakości usług.

Wszystkie firmy członkowskie KPMG są zobowiązane do stosowania systemu kontroli jakości opracowanego przez KPMG International. System kontroli jakości zawiera polityki, procedury i narzędzia zawarte w Podręczniku Jakości i Zarządzania Ryzykiem w KPMG - KPMG Global Quality & Risk Management Manual (Q&RMM), które pomagają pracownikom oraz firmie postępować w sposób rzetelny i obiektywny, wykonywać pracę z należytą starannością oraz działać zgodnie ze stosownymi przepisami prawa, regulacjami i standardami zawodowymi.

System kontroli jakości w firmach członkowskich KPMG oparty jest na Międzynarodowym Standardzie Kontroli Jakości nr 1 (MSKJ 1), wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych (IAASB) oraz na Kodeksie Etyki wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (IESBA).

KPMG Audyt Spółka z o.o. oraz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. stosują krajowe standardy kontroli jakości przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwałą NR 2040/37a/2018 z dnia 3 marca 2018 r. oraz kodeks etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC) przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 2042/38/2018 z dnia 13 marca 2018 r.

Stosowanie wymagań w zakresie zapewnienia jakości i zarządzania ryzykiem jest obowiązkiem wszystkich pracowników KPMG. Oznacza to konieczność zrozumienia funkcjonujących zasad i stosowania związanych z nimi procedur podczas wykonywania codziennych zadań.

System kontroli jakości w KPMG ma charakter uniwersalny i jest stosowany w odniesieniu do wszystkich rodzajów usług. Ze względu na specyfikę i istniejące wymogi regulacyjne, dla niektórych usług, w tym usług badania sprawozdań finansowych, wprowadzone zostały dodatkowe elementy systemu kontroli jakości.

Wszelkie zmiany dotyczące polityki jakości i zarządzania ryzykiem, w tym aspektów odnoszących się do etyki

i niezależności zawierane są w alertach nt. zarządzania jakością i ryzykiem oraz komunikowane drogą elektroniczną, na spotkaniach i szkoleniach. KPMG w Polsce jest obowiązane do wprowadzania zmian, a wypełnianie tego zobowiązania podlega weryfikacji w ramach wewnętrznych procesów inspekcji.

W tej części Sprawozdania przedstawiamy system kontroli jakości, który KPMG stosuje w odniesieniu do usług badania.

Zasady jakości badania

Świadczenie usług badania na najwyższym poziomie, którego efektem jest rzetelna i niezależna opinia, oznacza postępowanie zgodne ze standardami zawodowymi i wymogami prawnymi, bycie niezależnym, a także udzielanie przemyślanych i bezstronnych porad.

Aby zapewnić rzetelność i bezstronność wydawanych opinii, stosujemy globalną metodykę wykonywania usług badania (szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w części 3.3.1 niniejszego Sprawozdania). W naszej pracy opieramy się także na Zasadach Jakości Badania (Audit Quality Framework), opracowanych przez KPMG International, które wykorzystujemy do ciągłego podwyższania jakości świadczonych usług. Zasady Jakości Badania wyjaśniają aspekty stanowiące gwarant wysokiej jakości usług oraz sposoby stosowania ich przez nas w praktyce.

W Zasadach Jakości Badania wyodrębniliśmy siedem czynników wpływających na jakość usług:

1. promowanie właściwych postaw przez kierownictwo firmy,
2. współpraca z odpowiednimi klientami,
3. jasno określone standardy i efektywne narzędzia badania,
4. rekrutacja, rozwój i angażowanie do projektów pracowników z odpowiednimi kompetencjami,
5. zobowiązanie do świadczenia usług na najwyższym poziomie,
6. wykonywanie usług w sposób efektywny i skuteczny,
7. zobowiązanie do nieustannego podnoszenia jakości pracy.

Promowanie właściwych postaw przez kierownictwo jest gwarantem wysokiej jakości usług i warunkuje funkcjonowanie wszystkich pozostałych elementów systemu kontroli jakości w skali całej firmy. Pozostałe czynniki składające się na proces kontroli jakości są współzależne i wzajemnie się wzmacniają. Poniżej przedstawiamy szczegółowy opis działania Zasad Jakości Badania.

3.1 Promowanie właściwych postaw przez kierownictwo

Kierownictwo KPMG w jasny i wyraźny sposób promuje postawy mające na celu świadczenie najwyższej jakości usług, postępowanie zgodne z wysokimi standardami etycznymi i rzetelne wykonywanie pracy.

Promowanie przez kierownictwo właściwych postaw i stawianie najwyższej jakości świadczenia usług jako priorytetu w działaniach, obejmuje:

- kulturę organizacyjną, wartości oraz kodeks postępowania, które przedstawiają sposób w jaki wykonujemy naszą pracę,
- strategię firmy uwzględniającą jakość na wszystkich poziomach,
- standardy działania określone przez kierownictwo,

- strukturę zarządzania i jasny zakres odpowiedzialności za jakość powierzoną kompetentnym i doświadczonym osobom, które w pełni realizują wykonanie przez firmę właściwej kontroli jakości.

Uczciwość i rzetelność to podstawowe cechy, których oczekują i na których polegają klienci KPMG. Te cechy wpisane są w kluczowe wartości KPMG, które prezentujemy poniżej.

Kluczowe wartości KPMG

- Dajemy przykład
- Współpracujemy ze sobą
- Szanujemy indywidualność, cenimy pracowników za to kim są, za ich wiedzę, umiejętności i doświadczenie
- Przekazujemy rzetelne i sprawdzone informacje
- Komunikujemy się w sposób otwarty, szczerzy i wiarygodny
- Dbamy o społeczności lokalne
- Nade wszystko dbamy o uczciwość w naszych działaniach

Kluczowe wartości i wynikające z nich zobowiązania zawarte są w Kodeksie Postępowania KPMG, który określa odpowiedzialność pracowników na wszystkich szczeblach organizacji firmy.

Kodeks postępowania wymaga od wszystkich pracowników KPMG:

- przestrzegania wszystkich obowiązujących przepisów, regulacji i zasad KPMG,
- zgłaszania wszelkich naruszeń prawa popełnionych przez pracowników KPMG, klientów lub inne strony trzecie,
- zgłaszania naruszeń zasad KPMG,
- przestrzegania najwyższych standardów dotyczących zachowania tajemnicy w sprawach klientów,
- nie oferowania, nie obiecywania, nie przyjmowania i nie żądania łapówek bezpośrednio lub przez pośrednika.

Wszyscy pracownicy KPMG są zobowiązani do:

- potwierdzenia w momencie rozpoczęcia zatrudnienia w KPMG, że rozumieją i będą przestrzegać zasad Kodeksu Postępowania, a następnie do corocznego potwierdzania, że tych zasad przestrzegali,
- odbywania szkolenia w zakresie zasad Kodeksu Postępowania w momencie przyjęcia do pracy i powtarzania szkolenia okresowo zgodnie z programem szkoleniowym KPMG International.

Stosowanie Kodeksu Postępowania KPMG leży u podstaw kultury naszej firmy, opartej na przejrzystości i uczciwości oraz odpowiedzialności za działania. Postawy i zachowania, które naruszają Kodeks Postępowania KPMG lub obowiązujące standardy i regulacje, są raportowane zgodnie z przyjętą polityką i kanałami komunikacji, które precyzują tryb i sposób ujawniania takich sytuacji oraz gwarantują poufność i bezpieczeństwo osobom raportującym. Ponadto, stosowane jest globalne niezależne internetowe narzędzie raportowania KPMG International hotline, dostępne dla pracowników, partnerów, klientów i innych stron trzecich, umożliwiające zgłaszanie wątpliwości dotyczących różnych aspektów działalności KPMG International, firm członkowskich, członków kierownictwa i pracowników firm członkowskich.

3.1.1 Obowiązki kierownictwa związane z jakością i zarządzaniem ryzykiem

Kierownictwo KPMG w Polsce odgrywa kluczową rolę w wyznaczaniu tonu i dawaniu przykładu poprzez nieustanne zaangażowanie w najwyższe standardy profesjonalnej doskonałości oraz promowanie i wspieranie ważnych inicjatyw w tym zakresie.

Kierownictwo KPMG w Polsce jest zaangażowane w budowanie kultury opartej na jakości, uczciwości i etyce, demonstrowanej poprzez działania, komunikację, prezentacje oraz bezpośrednie spotkania.

Wszyscy partnerzy i pracownicy są odpowiedzialni za jakość i zarządzanie ryzykiem, a wybrane osoby pełnią wiodącą rolę w tym zakresie.

Partner Zarządzający

Zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Kontroli Jakości nr 1, Andrzej Ścisłowski, Partner Zarządzający, ponosi ostateczną odpowiedzialność za system kontroli jakości we wszystkich firmach KPMG w Polsce.

Partner ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem

Odpowiedzialność za systemy kontroli jakości i zarządzania ryzykiem na poziomie operacyjnym spoczywa na Partnerze ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem, który podlega Partnerowi Zarządzającemu. Jego zadaniem jest nadzór nad kwestiami związanymi z jakością i ryzykiem oraz monitorowanie, czy działania firmy w tym zakresie są zgodne z obowiązującymi politykami i procedurami. Partner ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem wspierany jest przez zespół partnerów i specjalistów związanych z poszczególnymi działami usług.

Partner ds. Etyki i Niezależności

Partner ds. Etyki i Niezależności pełni wiodącą rolę w promowaniu przestrzegania zasad etyki i niezależności oraz standardów zawodowych przez firmę. Podstawowym zadaniem Partnera ds. Etyki i Niezależności jest wdrożenie oraz egzekwowanie przestrzegania polityk i procedur dotyczących etyki i niezależności w KPMG. Wszelkie kwestie związane z etyką i niezależnością Partner ds. Etyki i Niezależności raportuje do Partnera ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem.

Szefowie działów usług audytowych, podatkowych i doradczych

Partnerzy kierujący działami usług audytowych, podatkowych i doradczych odpowiadają przed Partnerem Zarządzającym za jakość usług świadczonych w podległych im działach. Współdziałają oni w obszarach zarządzania ryzykiem w zakresie zapewnienia jakości oraz monitorują zgodność z obowiązującymi procedurami w ramach systemu kontroli nadzorowanego przez Partnera ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem.

Szef działu audytu

Partner kierujący działem audytu odpowiada za utrzymywanie stabilnej, wysokiej jakości usług badania, poprzez:

- promowanie właściwych postaw i zaangażowanie w przestrzeganie najwyższych standardów wykonywania usług, w tym sceptycyzmu, obiektywizmu i niezależności,
- realizację strategii mającej pomóc pracownikom w wypełnianiu ich obowiązków zawodowych,
- współpracę i przeprowadzanie konsultacji z Partnerem ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem w celu monitorowania i rozwiązywania wszelkich kwestii związanych z jakością badania,

- coroczną oceną działań uznawanych za kluczowe dla jakości wykonywania usług badania.

3.2 Współpraca z odpowiednimi klientami

3.2.1 Akceptacja klientów i kontynuacja wykonywanych zleceń i współpracy z klientami

Rygorystyczne zasady akceptacji klientów i kontynuacji współpracy z klientami są niezwykle istotne dla zachowania jakości usług oraz dla ochrony reputacji i wspierania marki KPMG. W związku z powyższym KPMG International opracowało polityki i procedury, których stosowanie jest obowiązkiem każdej firmy członkowskiej.

3.2.2 Proces oceny potencjalnych klientów i zleceń

Ocena klienta

Każdorazowo przed rozpoczęciem współpracy z nowym klientem dokonujemy jego oceny. Ocenie podlegają uwarunkowania związane z podjęciem współpracy, wynikające m.in. z charakteru działalności klienta czy też wymagań w zakresie obowiązków sprawozdawczych. Analizowana jest również historia działalności potencjalnego klienta, kluczowe osoby zarządzające oraz struktura właścicielska. W ocenie uwzględnia się m.in. prawość kierownictwa, przypadki naruszenia przepisów prawa i stosowanie etycznych praktyk biznesowych. W procesie oceny uczestniczy partner lub dyrektor odpowiedzialny za danego klienta, Partner ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem oraz Partner Zarządzający.

Ocena zlecenia

Ocenię poddawane jest również każde potencjalne zlecenie. Przeprowadza ją partner lub dyrektor bezpośrednio odpowiedzialny za jego nadzorowanie oraz partner odpowiedzialny za dany dział usług. W określonych sytuacjach, np. usług o podwyższonym ryzyku, w proces akceptacji zlecenia zaangażowany jest również Partner ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem.

W procesie oceny zleceń analizuje się różne czynniki, w tym kwestie związane z potencjalnym zagrożeniem niezależności, czy wystąpieniem konfliktu interesów. Do tego celu służy globalny system Sentinel, umożliwiający identyfikowanie wszelkich zagrożeń niezależności. Analizie podlegają również inne specyficzne uwarunkowania dla danego rodzaju projektu, na przykład dla usługi badania są to kompetencje osób na stanowiskach kierowniczych odpowiedzialnych za obszar finansów po stronie klienta, a także doświadczenie i umiejętności osób, które będą zaangażowane w świadczenie usług.

W przypadku, gdy określona usługa ma być świadczona dla danego klienta po raz pierwszy, zespół dokonujący analizy potencjalnego zlecenia zobowiązany jest do zastosowania dodatkowych procedur, w tym analizy innych usług świadczonych dotychczas na rzecz klienta i innych powiązań gospodarczych i osobistych.

W zależności od wyników oceny potencjalnego klienta i konkretnego zlecenia, mogą być zastosowane dodatkowe procedury zabezpieczające, mające na celu zminimalizowanie zidentyfikowanego ryzyka. Zagrożenia niezależności i konflikt interesów są rozpatrywane i dokumentowane we współpracy z partnerami odpowiedzialnymi za podjęcie decyzji o akceptacji danego klienta oraz projektu.

Podobnej oceny dokonuje się, gdy istniejący klient badania staje się jednostką zainteresowania publicznego.

Nasza firma nie podejmie się lub odstąpi od współpracy z klientem i realizacji projektu, jeśli kwestie związane z potencjalnym zagrożeniem niezależności lub konfliktem interesów nie zostaną rozwiązane zgodnie z zawodowymi i przyjętymi przez firmę standardami lub gdy istnieją czynniki ryzyka, których wpływu nie można w zadawalający sposób zminimalizować.

3.2.3 Kontynuacja współpracy z klientami

W odniesieniu do klientów badania, z którymi KPMG już współpracuje, przeprowadzany jest proces ich ponownej oceny. W procesie tym brane są pod uwagę istotne zmiany w przedmiocie i wynikach działalności klienta, zmiany własnościowe oraz historia współpracy w minionym roku. Ponowna ocena (klienta i projektu) przeprowadzana jest raz na 12 miesięcy lub częściej, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na zmiany w profilu ryzyka klienta.

Proces ponownej oceny służy upewnieniu się, czy nie zachodzi potrzeba wdrożenia dodatkowych procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem lub kontrolą jakości w przypadku realizacji kolejnego projektu. Może to oznaczać np. zaangażowanie dodatkowych specjalistów lub kontrolera jakości zlecenia do realizacji usługi.

3.2.4 Odstąpienie od współpracy z klientem

W przypadku pozyskania informacji wskazujących, że powinniśmy odstąpić od współpracy z klientem przeprowadzamy wewnętrzne konsultacje i oceniamy czy powinny być podjęte odpowiednie prawne lub regulacyjne kroki. Ponadto przeprowadzamy w tym zakresie odpowiednią komunikację z kierownictwem klienta lub z innymi właściwymi organami.

3.2.5 Zarządzanie portfelem klientów

Partnerzy, dyrektorzy i managerowie odpowiedzialni za współpracę z danym klientem posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości realizacji zleceń.

Lista klientów każdego partnera, dyrektora i managera jest regularnie analizowana przez szefa działu pod kątem możliwości czasowych wykonania zleceń oraz pod kątem zarządzania ryzykiem. Szef działu audytu podejmuje decyzje o ewentualnej zmianie portfela klientów badania

poszczególnych partnerów, dyrektorów i managerów, jeśli jest to właściwe dla utrzymania wysokiej jakości usług.

3.3 Jasno określone standardy i efektywne narzędzia badania

Od każdego pracownika oczekujemy działania zgodnego z jasno określonymi standardami wykonywania usług i z polityką niezależności. Polityka i procedury określone dla usług badania uwzględniają stosowne standardy badania, zasady etyki zawodowej oraz zasady kontroli jakości. Pracownikom dostarczamy odpowiednie szkolenia oraz szereg narzędzi, które pomagają w realizacji tych wymogów.

3.3.1 Metodyka i narzędzia świadczenia usług badania

Jako firma przeznaczamy istotne zasoby na zapewnienie, by stosowane przez nas standardy i narzędzia były kompletne i aktualne. Nasza globalna metodyka świadczenia usług badania opracowana przez Globalne Centrum Usługowe KPMG opiera się na Międzynarodowych Standardach Badania (MSB). Metodyka opisana w podręczniku KPMG Audit Manual (KAM) uwzględnia dodatkowe wymagania wykraczające poza MSB, które podwyższają poziom wykonywanych przez nas usług. Firmy członkowskie KPMG mogą uzupełniać KAM o inne, na przykład wynikające z krajowego prawa i regulacji, wymogi czy procedury.

KPMG Audit Spółka z o.o. oraz KPMG Audit Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. stosują krajowe

standardy badania przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwałą NR 2041/37a/2018 z dnia 5 marca 2018 r.

Metodyka KAM wspierana jest przez opracowane w KPMG elektroniczne narzędzie eAudit, które dostarcza biegłym rewidentom wsparcie i fachową wiedzę, niezbędną do efektywnego świadczenia usług na wysokim poziomie. Narzędziem eAudit posługują się wszyscy członkowie zespołu zaangażowanego w wykonywanie zlecenia. Narzędzie to umożliwia stały dostęp do potrzebnych informacji w trakcie wykonywania usługi, zwiększając tym samym efektywność i generując wartość dodaną dla klienta.

Podręcznik KPMG Audit Manual zawiera między innymi procedury mające na celu identyfikację i ocenę ryzyka wystąpienia istotnych zniekształceń, jak również procedury reagowania na związane z nimi zagrożenia. Zgodnie z naszą metodyką od członków zespołu wykonującego badanie wymaga się zachowania zawodowego sceptycyzmu na wszystkich etapach planowania i przeprowadzania badania. Metodyka ta zachęca także do konsultowania się ze specjalistami z innych dziedzin, gdy jest to wskazane oraz angażowania ich jako członków zespołu jeśli spełnione są określone kryteria lub gdy jest to konieczne.

KAM obejmuje stosowanie procedur kontroli jakości na poziomie zlecenia w celu osiągnięcia racjonalnej pewności, iż projekty wykonywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami i standardami zawodowymi, jak również z wymogami KPMG International.

Wymogi i procedury opisane w KPMG Audit Manual odnoszą się przede wszystkim do badania sprawozdań finansowych i uzupełniają procedury zamieszczone w Podręczniku Jakości i Zarządzania Ryzykiem w KPMG - KPMG Global Quality & Risk Management Manual (Q&RMM), które obowiązują wszystkich pracowników we wszystkich firmach członkowskich i we wszystkich obszarach funkcjonowania KPMG.

Technologie i innowacje zmieniają sposób przeprowadzania badania sprawozdań finansowych, pozwalając naszym zespołom na dostarczanie wyższej jakości i wartości dodanej dla klientów. Analizy dużych baz danych (Data & Analytics) stają się integralną częścią przeprowadzanych badań i stają się krytycznym czynnikiem wysokiej jakości.

W drugiej połowie 2017 roku została wprowadzona KPMG Clara, platforma audytowa obejmująca rozbudowany zestaw narzędzi IT wykorzystywanych do analizy danych oraz integrująca dostęp do wiedzy i projektów w jednym miejscu.

3.3.2 Niezależność, rzetelność, etyka zawodowa i obiektywność

3.3.2.1 Ogólne zasady

Stosujemy zasady Globalnej Polityki Niezależności KPMG, których źródłem jest Kodeks Etyki IESBA, wymogi Komisji Papierów Wartościowych w Stanach Zjednoczonych (SEC) oraz Rady ds. Nadzoru nad Rachunkowością Spółek Publicznych (PCAOB), a także innych regulacji, które mają zastosowanie do naszej pracy. Dodatkowo firmy KPMG w Polsce wprowadziły procedury zapewniające zgodność z wymogami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Dla zapewnienia stosowania efektywnej i spójnej polityki niezależności, jak również właściwego funkcjonowania odpowiednich procesów i narzędzi, firma wyznaczyła Partnera ds. Etyki i Niezależności oraz zespół wspierających go specjalistów.

Zasady etyki i niezależności przekazywane są w regularnych komunikatach i biuletynach firmowych, publikacjach ogłaszanych na specjalnie do tego przeznaczonych stronach internetowych firmy oraz poprzez obowiązkowy coroczny program szkoleniowy.

Globalna polityka niezależności KPMG obejmuje także takie obszary jak niezależność firmy i jej pracowników, współpracę z dostawcami, zasady postępowania pracowników po zakończeniu pracy w KPMG, rotację partnerów i kluczowych biegłych rewidentów oraz akceptację innych niż badanie usług.

Przypadki niestosowania się do zasad niezależności, ujawnione w wyniku przeprowadzania regularnych programów kontroli w ramach firmy lub zgłoszone bezpośrednio przez pracowników, podlegają ściśle określonym procedurom dyscyplinującym, mających

konsekwencje w decyzjach związanych z promocją i wynagrodzeniem, oraz wpływających na indywidualną ocenę pracy.

3.3.2.2 Niezależność finansowa pracowników i partnerów

KPMG International wymaga by każda firma członkowska KPMG i każdy pracownik świadczący usługi dla klientów nie posiadali zabronionych inwestycji finansowych oraz zabronionych relacji osobistych i gospodarczych z klientami badania, ich kierownictwem oraz z ich znaczącymi właścicielami.

KPMG International wprowadziło bardziej restrykcyjne od Kodeksu Etyki IESBA zasady niezależności dotyczące posiadania papierów wartościowych. Żaden z partnerów firmy członkowskiej KPMG nie może inwestować w papiery wartościowe żadnej z firm na świecie, dla której wykonywane są usługi badania przez którąkolwiek firmę członkowską KPMG.

Nasi pracownicy i partnerzy są obowiązani do upewnienia się, że ich istniejące lub planowane, finansowe, biznesowe lub rodzinne powiązania z klientami KPMG pozostają w zgodzie z wymogami niezależności.

Wszystkie firmy członkowskie KPMG stosują internetowy system monitorowania niezależności pracowników i niezależności firmy (system KICS). System ten zawiera aktualną bazę wszystkich publicznie dostępnych produktów inwestycyjnych na świecie. Partnerzy, dyrektorzy i managerowie świadczący usługi dla klientów, przed dokonaniem każdej inwestycji są zobowiązani do sprawdzenia w tym systemie, czy planowana inwestycja jest dla nich dozwolona. Mają oni również obowiązek wprowadzania informacji o wszelkich dokonanych już inwestycjach do systemu, który automatycznie powiadamia ich, jeżeli status zarejestrowanej inwestycji zostanie zmieniony z dozwolonego na zakazany. Właściwe wykonywanie tych obowiązków jest monitorowane w ramach corocznego programu kontroli niezależności na wybranej grupie partnerów, dyrektorów i managerów.

3.3.2.3 Zatrudnienie u klienta badania

Każdy pracownik KPMG świadczący usługi badania jest zobowiązany powiadomić Partnera ds. Etyki i Niezależności, jeśli zamierza prowadzić rozmowy dotyczące zatrudnienia przez klienta, dla którego świadczy usługi badania. Ponadto każdy partner ma obowiązek powiadomić Partnera ds. Etyki i Niezależności, jeżeli zamierza prowadzić rozmowy dotyczące zatrudnienia w jednostkach zainteresowania publicznego badanych przez jakąkolwiek firmę należącą do sieci KPMG.

Zgodnie z polityką globalną KPMG byli członkowie zespołów badania oraz byli partnerzy KPMG nie mogą obejmować niektórych kierowniczych stanowisk, jeżeli po zakończeniu

pracy w KPMG kontynuują finansowe lub inne gospodarcze powiązania z firmą KPMG.

Ponadto kluczowi partnerzy badający jednostki zainteresowania publicznego, nie mogą obejmować niektórych stanowisk w tych jednostkach przed upływem określonego okresu karencji.

Biegli rewidenci zatrudnieni w spółkach audytorskich KPMG w Polsce stosują wymogi art. 76.1-3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, dotyczące zatrudnienia u klientów badania.

Wymogi dotyczące zatrudnienia byłych pracowników i partnerów u klientów badania są wewnętrznie komunikowane oraz monitorowane.

3.3.2.4 Niezależność finansowa firmy

KPMG International wymaga by każda firma członkowska KPMG nie posiadała zabronionych inwestycji finansowych z klientami badania, ich kierownictwem oraz z ich znaczącymi właścicielami.

KPMG wykorzystuje system KICS do rejestrowania i monitorowania inwestycji własnych firmy w podmioty notowane na giełdach, w fundusze inwestycyjne oraz emerytalne, pożyczki, finansowania kapitałowe, gwarancje a także do rejestrowania rachunków maklerskich.

Corocznie KPMG potwierdza zgodność z wymogami niezależności w ramach Programu Przeglądu Zgodności (Audit Compliance Program).

3.3.2.5 Relacje gospodarcze firmy

Zasady i procedury stosowane w naszej firmie gwarantują zgodność relacji biznesowych z wymogami Kodeksu Etyki IESBA oraz ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym. Weryfikowane są warunki relacji z podmiotami trzecimi takimi jak dostawcy i podmioty współpracujące z KPMG w ramach przedsięwzięć marketingowych czy sprzedażowych, ze szczególnym uwzględnieniem tego, czy mają one wpływ na niezależność firmy audytorskiej.

Weryfikowane są również podmioty trzecie, które KPMG angażuje do realizacji zleceń klientów w zakresie kompetencji oraz niezależności. Osoby trzecie świadczące usługi są zobowiązane do potwierdzenia, że rozumieją i będą przestrzegać obowiązujących wymogów etyki i niezależności. Ponadto osoby trzecie świadczące usługi dla klientów badania są zobowiązane do ukończenia szkolenia z zakresu niezależności.

Stosowanie zasad w powyższym zakresie podlega corocznej weryfikacji w ramach programów wewnętrznej kontroli.

3.3.2.6 Proces weryfikacji niezależności

KPMG stosuje określone procedury identyfikacji i oceny zagrożeń dla niezależności w odniesieniu do potencjalnych klientów badania, będących jednostkami zainteresowania publicznego, które muszą zostać zakończone w odpowiednim czasie.

3.3.2.7 Szkolenia oraz potwierdzanie stosowania zasad niezależności

Szkolenia

Wszyscy partnerzy i wszyscy pracownicy świadczący usługi dla klientów uczestniczą w regularnych obowiązkowych szkoleniach z zakresu niezależności, w zakresie odpowiadającym ich funkcji i rodzaju świadczonych usług.

Nowo zatrudnieni pracownicy są zobowiązani do ukończenia szkolenia z zasad niezależności w pierwszym miesiącu od dnia zatrudnienia, ale przed rozpoczęciem wykonywania zleceń badania.

Zapewniamy także wszystkim pracownikom merytorycznym regularne szkolenia w cyklu dwuletnim, dotyczące Kodeksu Postępowania i Zachowań Etycznych, w tym szkolenia z zasad antykorupcyjnych, przestrzegania przepisów prawa, regulacji i standardów zawodowych oraz zgłaszania sytuacji podejrzeń lub faktycznych niezgodności z przepisami ustawowymi, wykonawczymi, standardami zawodowymi i politykami KPMG.

Nowi pracownicy są zobowiązani do ukończenia tego szkolenia w ciągu trzech miesięcy od rozpoczęcia zatrudnienia. Ponadto niektórzy pracownicy administracyjni, którzy pracują w dziale finansów, zakupów i marketingu, są również zobowiązani do ukończenia tego szkolenia.

Potwierdzanie stosowania zasad niezależności

Wszyscy pracownicy z dniem podpisania umowy o zatrudnieniu w KPMG zobowiązani są do podpisania dokumentu potwierdzającego zrozumienie i wolę spełniania wymogów etyki i niezależności.

Na koniec każdego roku finansowego wszyscy partnerzy i pracownicy zobowiązani są do złożenia pisemnego oświadczenia o stosowaniu zasad niezależności w minionym roku.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, wszyscy członkowie zespołu wykonującego badanie składają również oświadczenia o niezależności przed przystąpieniem do wykonywania badania.

3.3.2.8 Usługi inne niż badanie

W odniesieniu do usług innych niż badanie, KPMG stosuje zarówno zasady określone przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (IESBA) jak i przez ustawę z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Ponadto polityka KPMG wymaga, by osoba odpowiedzialna za badanie każdorazowo wzięła pod uwagę zagrożenia wynikające z wykonywania innych usług i podjęła odpowiednie działania zabezpieczające.

Właściwe stosowanie się do powyższych zasad i polityki umożliwia system informatyczny Sentinel, który pozwala na identyfikację wszelkich zagrożeń naruszenia niezależności poprzez monitorowanie wszystkich usług świadczonych przez wszystkie firmy członkowskie KPMG na całym świecie, zarówno dla danego klienta jak i danej grupy kapitałowej.

Sentinel to system KPMG, który stanowi fundamentalne narzędzie do monitorowania przestrzegania polityk KPMG oraz wymogów regulacyjnych. Stanowi spójny, globalny mechanizm identyfikacji i zarządzania kwestiami niezależności i konfliktów interesów w sieci KPMG oraz zgodności z wymogami regulacyjnymi i politykami podmiotów gospodarczych, zgodnie z wymogami krajowego standardu kontroli jakości, MSKJ 1 i kodeksu IESBA, a także z innymi mającymi zastosowanie regulacjami.

Sentinel stanowi bazę wszystkich podmiotów gospodarczych, z którymi wszystkie firmy członkowskie KPMG kiedykolwiek współpracowały, lub z którymi zamierzają współpracować zarówno w zakresie świadczenia usług badania i doradczych, jak i w zakresie podejmowania innej współpracy gospodarczej, oraz wszystkich podmiotów z nimi powiązanych.

3.3.2.9 Wynagrodzenia - relatywna wysokość

Duży udział wynagrodzenia od jednego klienta w przychodach całkowitych KPMG stwarza ryzyko czerpania korzyści własnej oraz ryzyko wywierania nadmiernego wpływu. Zgodnie z polityką KPMG International, w przypadku, gdy suma wynagrodzenia za wszystkie świadczone usługi od jednostki zainteresowania publicznego, dla której świadczone są usługi badania i od jednostek z nią powiązanych przekroczy w ciągu dwóch kolejnych lat 10% całkowitych przychodów firmy, wymagane jest zaangażowanie Partnera Zarządzającego z innej firmy członkowskiej KPMG w charakterze kontrolera jakości. Jednocześnie o zaistniałej sytuacji zostają powiadomione osoby sprawujące nadzór u tego klienta. W KPMG w Polsce do tej pory nie miały miejsca sytuacje przekroczenia ustalonego progu.

Ponadto zgodnie z wymogami art. 4 ust. 3 Rozporządzenia 537/2014 całkowite wynagrodzenie otrzymane od jednostki zainteresowania publicznego za każde z trzech ostatnich kolejnych lat obrotowych nie może przekroczyć 15 % całkowitego wynagrodzenia uzyskanego przez firmę audytorską w każdym z tych lat obrotowych. W stosownych przypadkach KPMG ujawnia ten fakt komitetowi audytu celem omówienia zagrożeń dla niezależności oraz zastosowania odpowiednich zabezpieczeń.

Stosowanie zasad w powyższym zakresie podlega corocznej weryfikacji w ramach Programu Przeglądu Zgodności (Audit Compliance Program).

3.3.2.10 Konflikt interesów

Konflikty interesów mogą powstać w sytuacjach, w których pracownicy KPMG mają osobiste powiązania z klientem lub kiedy firma posiada relacje gospodarcze z klientem, które mogą podważać, lub być postrzegane jako podważające zdolność do obiektywizmu w realizacji zleceń, lub gdy są w posiadaniu poufnych informacji związanych z inną stroną transakcji. W takich sytuacjach wymagana jest konsultacja z Partnerem ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem lub z Partnerem ds. Etyki i Niezależności.

Do identyfikacji i zarządzania potencjalnym konfliktem interesów w firmach członkowskich KPMG wykorzystywany jest system informatyczny Sentinel. Wszelkie sytuacje stanowiące potencjalny konflikt interesów są rozwiązywane w porozumieniu z zainteresowanymi stronami i odpowiednio dokumentowane. W przypadku powstania konfliktu interesów między firmami członkowskimi KPMG, stosowana jest określona procedura mediacyjna. Jeżeli potencjalnie konfliktowa sytuacja nie może być we właściwy sposób rozwiązana, firma odstępuje od realizacji zlecenia.

System analizuje aktualny status i rodzaj zaangażowania firm członkowskich KPMG w relacje usługowe i biznesowe dla podmiotów wskazanych we wniosku i określa czy występuje potencjalny konflikt interesów.

Wnioski wskazujące na powstanie potencjalnego konfliktu interesu są automatycznie przekierowane do tzw. Resolverów, osób odpowiedzialnych za ich analizę. W ramach analizy odbywa się dyskusja pomiędzy partnerem zlecenia a Resolverem, zamieszczane są dodatkowe dokumentacje, wyjaśnienia i komentarze.

W razie potrzeby partner wiodący klienta kontaktuje się z Partnerem ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem w celu upewnienia się, czy dana usługa nie będzie powodowała konfliktu interesów. W ramach zarządzania i rozwiązywania zidentyfikowanych potencjalnych konfliktów interesów, stosowane są procedury, które pozwalają na podjęcie realizacji projektów w bezpieczny dla zainteresowanych stron sposób. Do najczęściej stosowanych procedur należy formalny rozdział pracowników i dostępu do informacji dotyczących realizacji projektów i monitorowanie skuteczności takiego rozdziału. Resolver wskazuje we wniosku jakie są możliwe lub konieczne do zastosowania zabezpieczenia i obliuguje partnera danego zlecenia do ich zastosowania.

3.3.2.11 Naruszenia niezależności

Wszyscy pracownicy są zobowiązani do zgłaszania możliwych naruszeń niezależności, gdy tylko się o tym dowiedzą.

Wszelkie naruszenia przepisów dotyczących niezależności firmy KPMG oraz jej pracowników przekazywane są organom nadzorczym klienta badania celem przeprowadzenia oceny zaistniałych okoliczności i podjęcia właściwych działań.

Przypadki naruszenia wymogów niezależności, bez względu na to, czy zostały one zidentyfikowane w ramach przeglądów zgodności czy zaraportowane przez pracowników lub inny sposób przekazane do wiadomości firmy, podlegają polityce dyscyplinarnej.

3.3.2.12 Polityka przeciwdziałania przestępstwom i korupcji

Nasza firma wykazuje zero tolerancji dla przekupstw i korupcji. Pracownicy i partnerzy uczestniczą w obowiązkowych okresowych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przestępstwom i korupcji, dotyczących postępowania zgodnego z przepisami, regulacjami i standardami zawodowymi. Osoby nowo przyjęte przechodzą takie szkolenie w ciągu trzech pierwszych miesięcy zatrudnienia w KPMG.

KPMG w Polsce opracowała procedurę służącą realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu dotyczących poszczególnych spółek KPMG w Polsce i osób w nich zatrudnionych.

3.3.2.13 Rotacja partnerów, kluczowych biegłych rewidentów i firmy

Rotacja partnerów i kluczowych biegłych rewidentów

Partnerzy i kluczowi biegli rewidentzi podlegają rotacji zgodnie z przepisami prawa i zasadami niezależności, które

ograniczają okres ciągłego świadczenia usługi badania na rzecz tego samego klienta. KPMG w Polsce stosuje wymogi rotacji KPMG International, które są zgodne z Kodeksem Etyki IESBA oraz wymogi określone przez ustawę z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

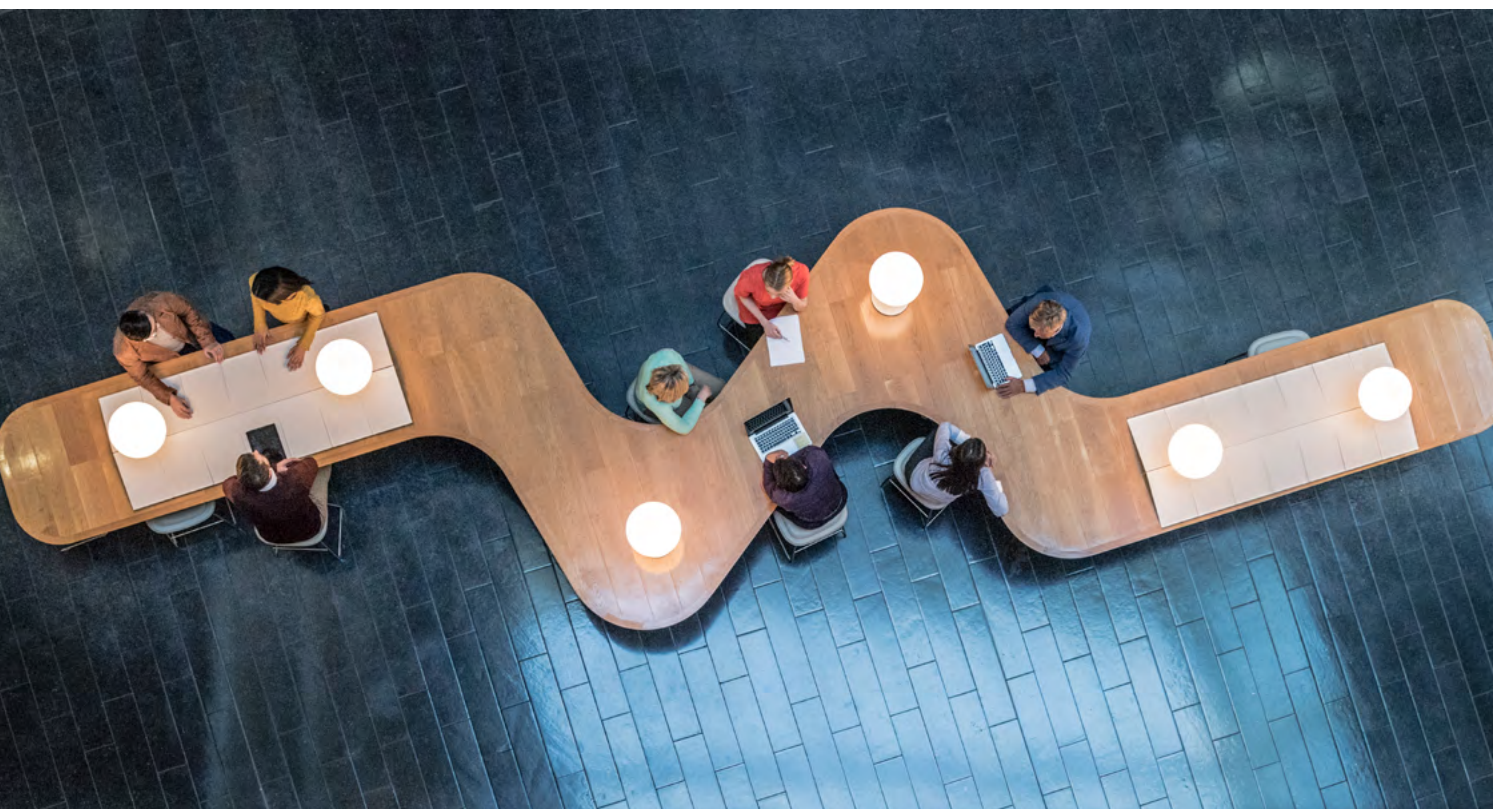
Wymogi te nakładają ograniczenia na liczbę kolejnych lat, w których partnerzy w określonych rolach i kluczowi biegli rewidentzi mogą uczestniczyć w badaniu i określają okres karencji, podczas którego osoby te nie mogą uczestniczyć w badaniu.

KPMG monitoruje rotację kluczowych partnerów badania i kluczowych biegłych rewidentów i opracowuje plany zmian, aby umożliwić przydzielenie partnerów i kluczowych biegłych rewidentów posiadających niezbędne kompetencje i możliwość świadczenia usług.

Monitorowanie rotacji partnerów i kluczowych biegłych rewidentów podlega testom zgodności.

Rotacja firmy

Firmy audytorskie KPMG w Polsce badające sprawozdania finansowe jednostek zainteresowania publicznego podlegają rotacji zgodnie z przepisami ustawy z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, według których maksymalny czas nieprzerwanego trwania zaangażowania może wynosić 5 lat i kolejne badanie może być przeprowadzone po upływie co najmniej 4 lat od zakończenia ostatniego badania.

3.4 Rekrutacja, rozwój i angażowanie do projektów pracowników z odpowiednimi kompetencjami

Jednym z kluczowych czynników wpływających na jakość świadczonych usług jest angażowanie do realizacji projektu specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie. To zadanie realizowane jest poprzez rekrutację odpowiednich osób, procesy zarządzania obejmujące rozwój zawodowy, awanse oraz wspieranie i utrzymanie talentów w firmie.

3.4.1 Rekrutacja

Wszyscy kandydaci do pracy w KPMG aplikujący na stanowiska specjalistyczne poddawani są starannej selekcji, która obejmuje analizę dokumentów aplikacyjnych, wywiad kompetencyjny, testy psychometryczne i testy umiejętności oraz sprawdzenie poziomu kwalifikacji zawodowych i referencji.

W przypadku zatrudniania kandydatów na stanowiska partnera lub dyrektora, kandydat bierze udział w formalnej rozmowie z Partnerem ds. Etyki i Niezależności. Proces zatrudniania partnerów podlega rygorystycznym procedurom, w które zaangażowani są członkowie szczebla zarządzającego.

Wszelkie sytuacje, które potencjalnie mogą naruszyć obowiązujące zasady w obszarach etyki i niezależności oraz konfliktu interesów są odpowiednio wyjaśnione i rozwiązane przed podpisaniem umowy o zatrudnieniu.

Nowo przyjęci pracownicy uczestniczą w szczegółowym programie wprowadzającym, który obejmuje szkolenia z Kodeksu Postępowania KPMG, etyki i niezależności, konfliktu interesów oraz zarządzania ryzykiem.

3.4.2 Rozwój osobisty

Wysoki poziom świadczenia usług przez pracowników KPMG jest możliwy dzięki posiadanej przez nich wiedzy merytorycznej oraz odpowiednich kompetencji. Pracownikom stwarzamy możliwości rozwoju umiejętności, postaw i osobistych kompetencji, które stanowią fundament budowania kariery zawodowej. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach rozwijających efektywne wykonywanie pracy, kompetencje merytoryczne oraz umiejętności managerskie i przywódcze.

Dodatkowo firma oferuje pracownikom realizację programów *coachingu i mentoringu* na stanowisku pracy, przydzielania zadań stanowiących wyzwania zawodowe, zmianę działów oraz możliwość pracy w innych firmach członkowskich KPMG na świecie.

3.4.3 Ocena efektywności pracy i wynagrodzenia

Ocena efektywności pracy

Wszyscy pracownicy i partnerzy podlegają procesowi corocznego ustalania osobistych celów biznesowych i rozwojowych oraz ocenie efektywności pracy.

Każdy pracownik oceniany jest w odniesieniu do poziomu osiągnięcia założonych celów, specyficznych dla danego stanowiska umiejętności i zachowań oraz ważnych dla KPMG wartości.

Ocena przeprowadzana jest przez odpowiednich managerów i partnerów i wspomagana globalnym internetowym narzędziem zarządzania rozwojem.

Polityka KPMG w zakresie wynagrodzeń i udziału w zyskach zabrania, aby przy przeprowadzaniu oceny i wynagradzaniu partnerów badania i innych osób biorących udział w badaniu uwzględniano sprzedaż innych usług na rzecz klienta badania.

Wynagrodzenia i awanse

Nasza firma stosuje jasne i przejrzyste zasady wynagradzania i awansowania, powiązane z procesem oceny. W przypadku partnerów kryteria oceny obejmują osiągnięcie kluczowych wskaźników jakości i działanie zgodne z obowiązującymi w firmie zasadami i regulacjami. Jasne i przejrzyste zasady pozwalają pracownikom i partnerom zrozumieć czego się od nich oczekuje i czego mogą oczekiwać w zamian za spełnienie wymogów.

Ustalanie wynagrodzeń uwzględnia wyniki zarówno na poziomie indywidualnym jak i organizacyjnym firmy. Firma przeprowadza coroczne badanie opinii pracowników, które pokazuje jak pracownicy postrzegają związek pomiędzy ich wynagrodzeniem a wynikami ich pracy.

Promocje na stanowisko partnera

Proces promocji na stanowisko partnera KPMG jest rygorystyczny i bardzo dokładny. Odbywa się z udziałem odpowiednich członków kierownictwa, z zastosowaniem kryteriów szczególnego zaangażowania w profesjonalizm i uczciwość, jakość oraz w osiąganie pozycji KPMG jako pracodawcy oczywistego wyboru.

3.4.4 Angażowanie do projektów

Zgodnie z procedurami obowiązującymi w naszej firmie, angażowanie osób do wykonania konkretnych projektów następuje na podstawie oceny ich kompetencji zawodowych, doświadczenia w danej branży i zakresu projektu. Partnerzy kierujący poszczególnymi działami usług odpowiedzialni są za właściwy przydział osób do wykonywania projektów dla klientów.

Od członków zespołu wymaga się odpowiednich kompetencji i umiejętności, zgodnie ze standardami wynikającymi z KPMG Audit Manual, standardami wykonywania zawodu oraz kodeksem etyki. Spełnienie tych wymogów może oznaczać konieczność zaangażowania

do realizacji projektu specjalistów z innych działów, a także specjalistów KPMG z innych krajów.

Kompletując zespół pod uwagę brane są następujące czynniki:

- zrozumienie i praktyczne doświadczenie w realizacji projektów o podobnym zakresie i stopniu złożoności, w tym również odpowiednie szkolenia,
- zrozumienie standardów zawodowych oraz znajomość przepisów prawa i regulacji,
- specjalistyczną wiedzę merytoryczną w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej wymaganą dla danego projektu,
- znajomość branży, w której działa klient,
- umiejętność dokonywania zawodowego osądu,
- zrozumienie polityki i procedur kontroli jakości KPMG,
- wyniki kontroli wewnętrznych i zewnętrznych.

3.4.5 Opinie naszych pracowników

Corocznie KPMG zaprasza wszystkich pracowników do udziału w niezależnym badaniu opinii (Global People Survey), które mierzy ich ogólny poziom zaangażowania w sprawę firmy.

Badanie opinii prezentuje wskaźnik zaangażowania pracowników oraz wskaźnik jakości pracy, a także umożliwia wgląd w różne obszary zaangażowania dając obraz mocnych i słabych aspektów oraz wskazuje możliwości ich wzmocnienia. Badaniu podlega również postrzeganie przez pracowników pracy i zachowań partnerów, a w szczególności kierownictwa firmy w zakresie przywództwa i promowania właściwych postaw.

Wyniki badania są analizowane według obszarów funkcjonalnych, geograficznych, stanowisk czy pełnionych ról. Kierownictwo firmy podejmuje odpowiednie działania, aby komunikować i reagować na wyniki badania.

Wyniki badania poszczególnych firm członkowskich są również analizowane na poziomie sieci przez Globalny Zarząd KPMG, który następnie monitoruje realizację uzgodnionych planów działania.

3.5 Zobowiązanie do świadczenia usług na najwyższym poziomie

Wszyscy pracownicy uczestniczą w szkoleniach technicznych oraz otrzymują niezbędne wsparcie w postaci dostępu do informacji, narzędzi i konsultacji oraz pomocy wysokiej klasy specjalistów ze strony Departamentów Wsparcia Zawodowego, działających zarówno w Polsce jak i w innych firmach członkowskich KPMG.

KPMG realizuje politykę akredytacji i licencjonowania, zgodnie z którą od pracowników wymagana jest wiedza zawodowa i doświadczenie dostosowane do zakresu realizowanych projektów.

3.5.1 Szkolenia zawodowe

Zgodnie z naszą polityką wszyscy pracownicy i partnerzy zaangażowani w świadczenie usług są zobowiązani do utrzymywania wysokiego poziomu kompetencji oraz spełniania wymagań określonych przez przepisy prawa i uchwały organów samorządu biegłych rewidentów w tym zakresie.

Zespoły KPMG nadzorujące szkolenia i rozwój na poziomach globalnym, regionalnym i krajowym, corocznie definiują priorytety w poszczególnych obszarach wiedzy zawodowej. Wykorzystywane są różne formy szkolenia, takie jak wykłady, warsztaty, e-learning i szkolenia interaktywne z wykorzystaniem narzędzi internetowych. KPMG dokłada starań, aby realizować szkolenia najwyższej jakości, przekładające się na efektywność wykonywanej pracy, jednocześnie dbając by odbywały się one w odpowiednim czasie. W tym celu zespoły nadzorujące szkolenia i rozwój ściśle konsultują ich formę i zawartość z ekspertami Globalnego Centrum Usługowego KPMG, Grupą KPMG ds. Międzynarodowych Standardów i Departamentami Wsparcia Zawodowego działającymi w poszczególnych firmach członkowskich.

Wysoki poziom świadczenia usług przez pracowników KPMG opiera się zarówno na posiadanej wiedzy merytorycznej jak i odpowiednich kompetencjach. Pracownikom stwarzamy możliwości rozwoju umiejętności, postaw i osobistych kompetencji, które stanowią fundament budowania kariery zawodowej. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach rozwijających efektywne wykonywanie pracy, kompetencje merytoryczne oraz umiejętności managerskie i przywódcze.

3.5.2 Akredytacja i licencjonowanie

Nasza firma jest odpowiedzialna za to, by wszyscy wykonujący usługi na rzecz klienta mieli odpowiednią wiedzę na temat standardów badania, rachunkowości i określonych branż, a także, aby posiadali wymagane akredytacje zawodowe. Wymagania akredytacyjne dotyczą wielu świadczonych przez KPMG usług, np. badania historycznych informacji finansowych przygotowanych zgodnie z amerykańskimi zasadami rachunkowości i Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, projektów w zakresie fuzji i przejęć oraz finansowania korporacyjnego. Oznacza to, że dla klientów pracują tylko osoby odpowiednio przeszkolone i mające właściwe doświadczenie oraz posiadające odpowiednią akredytację w przypadkach, w których jest to wymagane.

3.5.3 Dostęp do specjalistów branżowych

Zespoły KPMG mają dostęp do sieci specjalistów, również z innych firm członkowskich KPMG. Partnerzy odpowiedzialni za zlecenia mają obowiązek zapewnienia odpowiednich pracowników posiadających wymagane umiejętności. Specjaliści, którzy są członkami zespołu wykonującego badanie i ponoszą ogólną odpowiedzialność za zaangażowanie w realizację zlecenia badania, mają kompetencje, umiejętności i obiektywizm, aby odpowiednio wypełniać swoją rolę. Firma zapewnia specjalistom odpowiednie szkolenia w tym zakresie.

3.5.4 Konsultacje

Możliwość przeprowadzania konsultacji ma podstawowe znaczenie dla zachowania wysokiej jakości świadczonych usług. Pracownicy są zachęceni do aktywnego konsultowania napotykanymi kwestiami oraz są odpowiednio informowani o okolicznościach, w których przeprowadzenie konsultacji jest obowiązkowe.

W KPMG działa Departament Wsparcia Zawodowego, w skład którego wchodzi specjalista mający wieloletnie doświadczenie zawodowe. Departament Wsparcia Zawodowego pełni niezwykle istotną rolę z punktu widzenia przeprowadzania badania. Udziela pracownikom konsultacji w konkretnych kwestiach dotyczących realizowanych projektów, a także upowszechnia wiedzę związaną z zagadnieniami zawodowymi na szczeblu krajowym. W skali międzynarodowej udziela wsparcia dotyczącego stosowania wymogów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) i Międzynarodowych Standardów Badania (MSB).

W celu wsparcia pracowników w rozwiązywaniu trudnych lub kontrowersyjnych zagadnień, opracowaliśmy zasady konsultacji i dokumentowania złożonych kwestii związanych z rachunkowością i rewizją finansową, w tym procedury postępowania w przypadku wystąpienia różnicy zdań w zespole. Konsultacja z członkami zespołu o większym zakresie odpowiedzialności niż mające odmienne zdanie strony, zazwyczaj umożliwia rozwiązanie problemu. W przeciwnym przypadku sporna kwestia może być przekazana za pośrednictwem przełożonego, do rozwiązania osobom specjalizującym się w danym zagadnieniu. W wyjątkowych przypadkach w proces ten może zostać zaangażowany także szef działu audytu, szef Departamentu Wsparcia Zawodowego oraz Partner ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem lub inne osoby mające odpowiednie kwalifikacje, a w razie potrzeby także Partner Zarządzający.

Wsparcia merytorycznego może udzielać również Grupa ds. Międzynarodowych Standardów (ISG), a w przypadku wykonywania usług dla podmiotów, których akcje notowane są w USA, Grupa ds. Rynków Kapitałowych Stanów Zjednoczonych, mająca siedzibę w Nowym Jorku.

Grupa ds. Międzynarodowych Standardów współpracuje z działającymi w skali globalnej zespołami specjalizującymi się w zagadnieniach MSSF i MSB, by zapewnić spójność interpretacji wymogów standardów w firmach członkowskich, identyfikować pojawiające się problemy i zapewniać odpowiednie wsparcie.

3.5.5 Dostęp do specjalistycznej wiedzy

Partnerzy nadzorujący projekty są odpowiedzialni za umożliwienie członkom zespołów dostępu do niezbędnych zasobów wiedzy i narzędzi. Zespoły realizujące projekty mogą korzystać ze wsparcia specjalistów pracujących w firmach członkowskich KPMG na całym świecie.

Potrzeba skorzystania ze specjalistycznej wiedzy (np. z zakresu technologii informatycznych, wycen, podatków, prawa, itp.) w przypadku realizacji konkretnej usługi badania jest częścią procesu akceptacji danego projektu.

Kluczowym elementem świadczenia wysokiej jakości usług jest zrozumienie rodzaju działalności prowadzonej przez klienta i branży, w której funkcjonuje.

KPMG określa branże istotne dla swojej działalności w skali globalnej i wyznacza partnerów będących specjalistami w danej branży do wspierania wiedzą i doświadczeniem wszystkie firmy członkowskie.

Kluczowym sposobem przekazywania wiedzy na temat danej branży jest narzędzie eAudIT, w którym udostępnione są przykłady procedur badania typowych dla danej branży i inne informacje związane między innymi z typowymi dla danej branży procesami księgowymi czy obszarami ryzyka. Ponadto dostępne są publikacje dostarczające ogólnej i gospodarczej informacji na temat danej branży.

3.6 Wykonywanie usług w sposób efektywny i skuteczny

Sposób przeprowadzenia badania jest równie ważny, jak wynik końcowy. Pracownicy KPMG prezentują określone kluczowe postawy i przestrzegają określone zasady i procedury podczas przeprowadzania efektywnych badań.

3.6.1 Procedury wykonywania badania stosowane w KPMG

Do przeprowadzenia usług badania KPMG wykorzystuje narzędzie informatyczne eAudIT. Podstawowe zasady pozwalające na przeprowadzenie usługi badania na najwyższym poziomie to:

- odpowiednie zaangażowanie osób odpowiedzialnych za realizację projektu,
- krytyczna ocena dowodów badania,
- dokonywanie zawodowych osądów oraz stosowanie zawodowego sceptycyzmu,

- mentoring i coaching w trakcie realizacji projektu, nadzór i analiza,
- właściwie poparte i udokumentowane wnioski,
- w określonych przypadkach dokonanie przeglądu jakości pracy przez kontrolera,
- raportowanie,
- wnikliwa, otwarta i dwustronna komunikacja z osobami sprawującymi nadzór po stronie klienta, oraz
- ochrona danych i zachowanie poufności informacji dotyczących klientów.

3.6.1.1 Odpowiednie zaangażowanie osób odpowiedzialnych za realizację projektu

Wiedza na temat działalności prowadzonej przez klienta i jego otoczenia jest podstawą określenia obszarów ryzyka związanych z badaniem sprawozdania finansowego. Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za realizację projektu należy zaplanowanie spotkań roboczych i przegląd kluczowej dokumentacji, w szczególności dokumentacji dotyczącej obszarów związanych ze znaczącym ryzykiem i najważniejszymi osądami, a także odpowiedzialność za ostateczną opinię wydaną na temat zbadanego sprawozdania finansowego.

Zaangażowanie osoby odpowiedzialnej w proces badania sprawozdania finansowego na wczesnym etapie projektu, nadaje mu odpowiednią rangę oraz pozwala członkom zespołu skorzystać w maksymalnym zakresie z jej wiedzy i doświadczenia, a na kolejnych etapach projektu pozwala na bieżącą identyfikację istotnych zagadnień.

3.6.1.2 Krytyczna ocena dowodów badania i stosowanie zawodowego sceptycyzmu

Wszystkie dowody zgromadzone podczas badania są przeglądane, szczególnie te, które są niespójne. Rodzaj i zakres gromadzonych dowodów badania zależy od oszacowanego ryzyka. Analiza dowodów badania wymaga od każdego członka zespołu umiejętności dokonywania osądów i wykazywania zawodowego sceptycyzmu.

Zawodowy sceptycyzm jest niezwykle istotną cechą osób wykonujących badanie i oznacza dociekliwość i zwracanie uwagi na niespójności w uzyskanych dowodach. Szczególną uwagę na jego stosowanie zwracają także organy nadzoru. Nasze Zasady Jakości Badania podkreślają znaczenie stosowania postawy zawodowego sceptycyzmu podczas całego procesu badania.

Stosowane w KPMG Zasady Procesu Dokonywania Osądów (*Professional Judgement Framework*) wspomagają pracowników w trakcie wykonywania usług. Fundamentem tych zasad jest właśnie stosowanie zawodowego sceptycyzmu, zgodnie z którym należy wziąć pod uwagę pewne ograniczenia stanowiące zagrożenia

dla właściwej oceny, rozważyć rozwiązania alternatywne i krytycznie ocenić dowody badania, w tym przyjęte przez kierownictwo założenia i analizę zarówno potwierdzających jak i niepotwierdzających dowodów. Zasady te wymagają również odpowiedniego udokumentowania wniosków w odpowiednim czasie.

Szkolenie w zakresie dokonywania osądów jest wbudowane w obowiązkowy program szkoleń z wykorzystania narzędzia eAudit. Obowiązkiem szkolenia podstawowego w zakresie eAudit są objęci nowi pracownicy zatrudnieni w dziale audytu. Uczestnictwo w corocznej aktualizacji tego szkolenia jest obowiązkowe dla wszystkich pracowników i partnerów działu audytu.

3.6.1.3 Mentoring i coaching w trakcie realizacji projektu, nadzór i analiza

Rozwój umiejętności zawodowych wymaga czasu i różnorodnych doświadczeń. KPMG wspomaga pracowników w ich rozwoju poprzez system ustawicznego kształcenia oraz promuje *coaching*, umożliwiając pracownikom pełne wykorzystanie ich indywidualnego potencjału.

Mentoring i coaching w trakcie realizacji usługi oraz nadzór zakłada:

- udział odpowiedzialnego partnera w planowaniu badania,
- monitorowanie postępów realizacji projektu,
- branie pod uwagę kompetencji i możliwości poszczególnych członków zespołu dysponowania przez każdego z nich wystarczającą ilością czasu na realizację przydzielonych zadań, zrozumienia powierzonych im zadań i obowiązujących wytycznych,
- reagowanie na wszelkie istotne kwestie, które pojawiają się w trakcie wykonywania projektu, rozważenie ich znaczenia i modyfikowanie w razie potrzeby planu badania, oraz
- identyfikowanie spraw wymagających konsultacji z bardziej doświadczonymi członkami zespołu.

Prowadzenie nadzoru nad wykonywaną pracą na bieżąco gwarantuje szybkie identyfikowanie i rozwiązywanie problemów.

3.6.1.4 Właściwie poparte i udokumentowane wnioski

Dokumentacja badania obejmuje wykonane procedury, otrzymane dowody oraz wnioski dotyczące wszystkich ważnych kwestii badania. Zgodnie z zasadami KPMG, dokumentacja poddawana jest przeglądowi przez bardziej doświadczonych członków zespołu projektowego.

Kluczową zasadą, którą członkowie zespołu realizują podczas przygotowywania dokumentacji jest zrozumienie:

- charakteru, czasu i zakresu procedur badania przeprowadzonych w celu spełnienia wymogów krajowych standardów badania, MSB, KAM i innych wymogów mających zastosowanie oraz wymagań prawnych i regulacyjnych,
- wyników i wykonanych procedur i uzyskania dowodów badania,
- istotnych ustaleń i kwestii pojawiających się podczas badania oraz działań podjętych w celu ich wyjaśnienia, w tym uzyskania dodatkowych dowodów badania,
- podstawy dla wyciągniętych wniosków i znaczących profesjonalnych osądów dokonanych w celu osiągnięcia tych wniosków.

Dokumentacja jest przygotowywana na bieżąco, co pozwala zachować wysoką jakość usługi badania i umożliwić efektywną analizę i ocenę otrzymanych dowodów oraz sformułowanych wniosków przed przedstawieniem opinii klientowi. Zespoły badające zobowiązane są do przekazania do archiwizacji kompletnej i ostatecznej dokumentacji z wykonanych usług nie później niż 60 dni od daty opinii lub wcześniej, jeśli są takie wymogi.

Zasady archiwizowania dokumentacji z badania stosowane w KPMG są zgodne z krajowymi regulacjami w tym zakresie.

3.6.1.5 Kontrola jakości pracy przez kontrolera (EQCR)

Osoby pełniące rolę kontrolera jakości wykonania zlecenia (EQCR - Engagement Quality Control Reviewer) posiadają odpowiednie doświadczenie i wiedzę do dokonania obiektywnej analizy decyzji podjętych przez zespół badający. Są to doświadczeni biegli rewidenci, partnerzy i dyrektorzy, niezależni od zespołu wykonującego badanie.

Wszystkie usługi badania wykonywane na rzecz jednostek zainteresowania publicznego oraz innych, zakwalifikowanych do podmiotów o wysokim statusie ryzyka, wymagają wyznaczenia kontrolera jakości. Przed wydaniem opinii

z wykonanej usługi badania, kontrolerzy jakości wykonania zlecenia poddają przeglądowi:

- niezależność biegłego rewidenta i firmy audytorskiej,
- znaczące rodzaje ryzyka istotne dla badania ustawowego, zidentyfikowane podczas badania,
- wybraną dokumentację badania, w tym dotyczącą komunikacji z klientem,
- sprawozdanie finansowe,
- istotne osądy, które zostały dokonane przez zespół, a także sformułowane wnioski,
- charakter i zakres skorygowanych i nieskorygowanych zniekształceń w sprawozdaniach finansowych, zidentyfikowanych w trakcie przeprowadzania badania.

Badanie zostaje uznane za zakończone tylko wówczas, jeżeli kontroler jakości wykonania zlecenia uzna, że wszystkie ważne kwestie zostały rozstrzygnięte.

KPMG systematycznie wzmacnia znaczenie przeglądów wykonywanych przez kontrolerów jakości i usprawnia służące temu procedury, gdyż są one podstawową częścią systemu kontroli jakości świadczenia usług. Na przestrzeni ostatnich lat zostały podjęte następujące działania wspierające rolę kontrolera jakości wykonania zlecenia:

- okresowa komunikacja podsumowująca najważniejsze aspekty przeprowadzania efektywnego przeglądu kontroli jakości,
- udostępnienie szkoleń w formie e-learning zarówno z perspektywy osoby odpowiedzialnej za zlecenie jak i kontrolera jakości wykonania zlecenia,
- uzupełnienie narzędzia eAudit o procedury pomagające w zwiększeniu efektywności dokonywanych przeglądów,
- opracowanie zasad nominowania kontrolera, rozwijania jego umiejętności, a także monitorowanie oraz ocena rodzaju i zakresu przeprowadzanej kontroli jakości na poziomie poszczególnych firm.

3.6.1.6 Raportowanie

Forma oraz treść opinii i sprawozdania z badania są określone przepisami prawa oraz wymogami standardów badania. Opinia zawiera stwierdzenie o zgodności sprawozdania finansowego z wymagającymi zastosowania zasadami rachunkowości oraz czy przedstawia ono rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki. W sytuacji, gdy w wyniku przeprowadzonego badania konieczne jest wydanie opinii zmodyfikowanej, w szczególności, jeśli modyfikacja dotyczy zastrzeżenia, konieczne jest przeprowadzenie dodatkowych konsultacji z wyznaczonymi osobami.

3.6.1.7 Wnikliwa, otwarta i szczerą dwustronna komunikacja z osobami sprawującymi nadzór

Komunikacja z osobami sprawującymi nadzór po stronie klienta ma kluczowe znaczenie dla jakości świadczonych usług badania. W jednostkach zainteresowania publicznego tymi osobami najczęściej są członkowie komitetu audytu. Osoby odpowiedzialne za dany projekt zobowiązane są do nawiązywania kontaktu z członkami komitetów audytu i regularnego informowania ich o wszystkich istotnych kwestiach związanych z wykonywanymi czynnościami badania. W szczególności dotyczy to kwestii takich jak ocena stosowanych przez jednostkę praktyk w zakresie rachunkowości, dokonywania szacunków przez zarząd, czy też ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Członkowie komitetu audytu informowani są także o zagrożeniach

niezależności firmy audytorskiej i niezależności biegłych rewidentów wykonujących badanie, a także o znaczących słabościach systemu kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.

Instytut Komitetów Audytu

Działając w ponad 35 krajach, Instytut Komitetów Audytu dostarcza członkom komitetów audytu i rad nadzorczych praktycznych wskazówek, spostrzeżeń oraz możliwości wymiany poglądów w celu zwiększenia efektywności nadzoru nad sprawozdawczością finansową i jakością badania sprawozdań finansowych w zakresie zagadnień, które w dzisiejszym świecie stanowią największe wyzwania dla organów nadzorczych w spółkach, począwszy od zarządzania ryzykiem i nowych technologii, a skończywszy na strategii i zgodności działania z prawem i regulacjami.

3.6.1.8 Koncentracja na efektywności badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Metodyka badania KPMG szczegółowo definiuje zagadnienie badania sprawozdań finansowych grup kapitałowych. Do obowiązków osób odpowiedzialnych za świadczenie usługi badania dla grupy kapitałowej należy ocena kompetencji biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe spółek wchodzących w skład grupy, bez względu na to, czy są oni zatrudnieni w firmach członkowskich KPMG, czy nie. Jest to część procesu akceptacji potencjalnego zlecenia. Zostały także wydane dodatkowe zalecenia

dotyczące obszaru badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które koncentrują się na kluczowych elementach ryzyka takiego zlecenia oraz na efektywności całego procesu badania.

3.6.2 Ochrona danych i zachowanie poufności informacji dotyczących klientów

Obowiązek zachowania poufności informacji dotyczących klientów KPMG oraz przechowywania danych osobowych jest traktowany z najwyższą starannością. Wszyscy pracownicy i partnerzy KPMG zobowiązani są do ukończenia szkolenia z zakresu ochrony informacji. Wymagania w tym zakresie umieszczane są na stronie intranetowej firmy i na bieżąco aktualizowane. Dodatkowo każdy pracownik i partner uczestniczy w okresowych obowiązkowych szkoleniach, obejmujących procedury stosowania kluczowych zasad Kodeksu Postępowania KPMG.

Przestrzeganie wymogów ochrony informacji jest potwierdzane przez każdego pracownika w corocznie składanym oświadczeniu o zachowaniu niezależności. Stosujemy formalną politykę przechowywania dokumentacji odnoszącą się do dokumentów dotyczących czynności rewizji finansowej, jak również innych projektów. Polityka ta pozostaje w zgodzie z uregulowaniami IESBA, a także z przepisami krajowymi. KPMG stosuje techniczne i organizacyjne środki zapewniające ochronę przechowywania danych elektronicznych, system bezpiecznego drukowania i niszczenia dokumentów, zabezpieczenia i kontrole dostępu do pomieszczeń, w których przechowywane są dane i dokumenty oraz regulaminy korzystania i przechowywania dokumentacji z wykonywanych czynności rewizji finansowej.

W ramach zarządzania jakością i ryzykiem firma wyznaczyła dyrektora odpowiedzialnego za ochronę informacji oraz dedykowanego krajowego inspektora ds. Bezpieczeństwa IT („NITSO”), posiadającego niezbędne uprawnienia, umiejętności i doświadczenie do pełnienia funkcji ochrony informacji.

3.7 Zobowiązanie do nieustannego podnoszenia jakości pracy

KPMG dopełnia starań, by sposób wykonywania pracy i jakość dostarczanych usług spełniały oczekiwania uczestników rynku kapitałowego. Realizując ten cel KPMG wykorzystuje wiele metod monitorowania efektywności, reagowania na otrzymywaną informację zwrotną i dostrzegania możliwości wprowadzania udoskonaleń. Programy monitorowania jakości i zgodności są zarządzane globalnie i realizowane w sposób spójny przez wszystkie firmy członkowskie KPMG.

Dzięki stosowanym w tym zakresie procedurom, KPMG jest w stanie aktywnie identyfikować pojawiające się ryzyka i wykorzystywać możliwości służące podwyższaniu jakości świadczonych usług oraz wyciąganiu konstruktywnych wniosków na przyszłość.

KPMG International realizuje zintegrowany program jakości i monitorowania, który obejmuje:

- program oceny jakości na poziomie zlecenia (QPR)
- program całościowej oceny stosowanych zasad i procedur zarządzania ryzykiem (RCP) i
- program przeglądu stosowania zasad i procedur zgodnie z wymogami globalnymi KPMG (GCR).

Programy monitorowania jakości i zgodności są zarządzane globalnie i realizowane w sposób spójny przez wszystkie firmy członkowskie KPMG w zakresie przeprowadzanych testów kontroli oraz raportowania.

KPMG w Polsce porównuje wyniki swoich wewnętrznych programów monitorujących z wynikami zewnętrznych programów kontroli i podejmuje odpowiednie działania.

3.7.1 Monitorowanie

3.7.1.1 Monitorowanie wewnętrzne

Programy monitorowania wewnętrznego obejmują:

- ocenę zgodności świadczonych usług z obowiązującymi standardami, przepisami prawa i regulacjami oraz politykami i procedurami KPMG International,
- ocenę zgodności działania firmy członkowskiej z politykami i procedurami KPMG International i ocenę adekwatności, efektywności i spójności funkcjonowania kluczowych zasad oraz procedur kontroli jakości.

Rezultaty i wnioski formułowane w wyniku realizacji programów monitorowania są podsumowywane i analizowane na poziomach regionalnym i globalnym.

Wyniki programów monitorowania wewnętrznego brane są pod uwagę przy dokonywaniu oceny czy system wewnętrznej kontroli jakości został odpowiednio zaprojektowany i wdrożony i czy jest skuteczny.

Corocznie KPMG podlega dwóm wewnętrznym programom kontroli: QPR - Quality Performance Review - ocenie jakości na poziomie zlecenia oraz RCP - Risk Compliance Program - całościowej ocenie stosowanych zasad i procedur zarządzania ryzykiem. Oba programy obejmują usługi badania, doradztwa podatkowego i doradztwa biznesowego.

Ponadto, wszystkie firmy członkowskie poddawane są przeglądowi stosowania zasad i procedur zgodnie z wymogami globalnymi KPMG (GCR - Global Compliance Review). Programy zostały opracowane przez KPMG International i udział w nich jest warunkiem pozostania w sieci KPMG.

Ocena jakości na poziomie zlecenia badania (Audit QPR)

Program QPR pozwala ocenić poziom jakości świadczonych usług oraz zidentyfikować obszary wymagające poprawy.

Podjęcie oparte na ryzyku

Wszystkie osoby odpowiedzialne za realizację projektów poddawane są ocenie przynajmniej raz na trzy lata. Wybór projektów podlegających ocenie jest dokonywany na podstawie analizy ryzyka.

KPMG Polska przeprowadza QPR zgodnie z wytycznymi KPMG International. Przegląd dokonywany jest na poziomie regionalnym KPMG CEE oraz poziomie globalnym. Jego przeprowadzenie nadzorowane jest przez doświadczonego wiodącego kontrolera niezależnego od KPMG w Polsce.

Wybór kontrolerów, przygotowanie i przeprowadzenie przeglądu

Kryteria wyboru kontrolerów są ściśle określone. Wyznacza się osoby doświadczone, które są niezależne od firmy, w której przeprowadzany jest program QPR.

Wszyscy kontrolujący oraz osoby nadzorujące proces QPR przechodzą odpowiednie szkolenia, które koncentrują się na obszarach, na które zwracają uwagę organy nadzoru publicznego.

Ocena wyników przeglądu QPR w dziale Audytu

Kryteria, według których oceniane są zlecenia i praktyki w zakresie badania są spójne na poziomie sieci. W wyniku przeglądu zlecenie może zostać ocenione jako 'satysfakcjonujące', 'wymagana poprawa' lub 'niesatysfakcjonujące'.

Raportowanie

Rezultaty są przekazywane na poziomie firmy poprzez komunikaty pisemne, szkolenia i okresowe spotkania partnerów i managerów oraz pozostałych pracowników.

Wyniki przeprowadzanych kontroli są brane pod uwagę podczas kolejnych kontroli, co pozwala ocenić zakres, w jakim dokonywany jest ciągły wzrost jakości wykonywania zleceń badania.

W przypadku kontroli usług dla klientów KPMG będących klientami globalnymi, wiodący partnerzy na poziomie globalnym, odpowiedzialni za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowej grupy kapitałowej, są informowani o niezadowolających ocenach (ocena 'wymagana poprawa' lub 'niesatysfakcjonująca') i zidentyfikowanych problemach dotyczących jakości badania sprawozdań finansowych jednostek zależnych w danym kraju.

Program przeglądu i oceny zarządzania ryzykiem (RCP)

RCP jest przeprowadzanym corocznie programem samooceny firmy członkowskiej KPMG. Celem tego programu jest przegląd, ocena i udokumentowanie zgodności funkcjonowania wszystkich obszarów firmy z systemem kontroli jakości opracowanym w ramach polityki kontroli jakości i zarządzania ryzykiem KPMG International, jak

również z obowiązującymi przepisami prawnymi i regulacjami krajowymi.

Celem programu jest:

- monitorowanie, udokumentowanie i ocena zakresu zgodności systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej z globalnymi zasadami i politykami zarządzania jakością i ryzykiem oraz przepisami prawnymi i regulacjami dotyczącymi świadczenia usług, oraz
- dostarczenie podstaw do oceny, że firma oraz jej pracownicy postępują zgodnie ze standardami zawodowymi, przepisami prawa i regulacjami.

Zidentyfikowane nieprawidłowości wymagają podjęcia odpowiednich działań naprawczych.

Program globalnego monitorowania zgodności stosowania polityk KPMG (GCR)

Każda firma członkowska podlega programowi globalnego monitorowania zgodności stosowania polityk KPMG (GCR) w cyklu trzyletnim. Przegląd przeprowadzają doświadczone obiektywne osoby niezależne od kontrolowanej firmy członkowskiej KPMG.

Program stanowi niezależną ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy członkowskiej obejmującą:

- zaangażowanie w jakość i zarządzanie ryzykiem (promowanie właściwych postaw przez kierownictwo) i zakres w jakim struktura, sposób zarządzania i finansowania sprzyja i wzmacnia to zaangażowanie, oraz
- ocenę kompletności i rzetelności programu RCP realizowanego corocznie przez firmę członkowską.

Wszystkie nieprawidłowości zidentyfikowane w ramach programu GCR wymagają opracowania działań naprawczych, które są ustalane z zespołem GCR. Ich realizacja jest nadzorowana przez centralny zespół GCR. Wyniki są przekazywane Globalnej Grupie Monitorowania Zgodności Procedur Jakości i Zarządzania Ryzykiem (Global Quality&Risk Management Steering Group) oraz, jeśli potrzeba, kierownictwu na poziomie regionalnym i globalnym, które pomaga upewnić się, że realizacja działań naprawczych jest odpowiednio i terminowo realizowana.

Analiza przyczyn źródłowych (root cause analysis)

KPMG przeprowadza analizę przyczyn źródłowych zaistniałych nieprawidłowości w zakresie jakości przeprowadzania zleceń badania w celu zapobieżenia ich ponownemu wystąpieniu oraz w celu rozpoznania dobrych praktyk jako elementu nieustannego podnoszenia jakości pracy. Analiza przyczyn źródłowych przeprowadzana jest w 5 etapach:

1. Zdefiniowanie nieprawidłowości
2. Zebranie i analiza danych
3. Określenie przyczyn(y) źródłowych(źródłowej)
4. Rozpoznanie i wdrożenie działań naprawczych
5. Monitorowanie efektywności

Schemat przeprowadzania analizy przyczyn źródłowych

Wszystkie trzy programy wymagają od firmy członkowskiej sporządzenia planu działań naprawczych w odniesieniu do zidentyfikowanych nieprawidłowości oraz harmonogramu ich realizacji.

Szef Audytu jest odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie tego planu, w tym za przypisanie odpowiedzialności. Wdrożenie planu monitorowane jest przez Partnera ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem.

Zalecenia dotyczące uprawnień

Na poziomie globalnym KPMG International dokonuje przeglądu wyników programów monitorowania jakości, analizuje podstawowe przyczyny i plany działań firm członkowskich oraz opracowuje dodatkowe działania globalne w zależności od potrzeb, w tym uwzględnia kwestie dotyczące całej sieci wynikające z wewnętrznych przeglądów kontroli jakości i zewnętrznych inspekcji, monitoruje postępy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z jakością badania i kieruje zalecenia do Globalnej Grupy Kontroli Audytu (GASG).

Do tej pory, globalne plany naprawcze opracowane przez firmę KPMG International miały na celu zmianę kultury i zachowania w sieci KPMG oraz doprowadzenie do konsekwentnego działania zespołów wykonawczych w firmach członkowskich KPMG. Plany naprawcze zostały wdrożone poprzez rozwój globalnych szkoleń, narzędzi i wskazówek w celu zapewnienia spójności oraz podstaw dla prawidłowych i najlepszych praktyk w całej sieci.

3.7.1.2 Monitorowanie zewnętrzne

Ostatnia kontrola w KPMG Audyt Spółka z o.o. oraz w KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. została przeprowadzona przez Krajową Komisję Nadzoru Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w 2016 r. i nie stwierdziła nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

W 2017 w roku w powyższych spółkach nie zostały przeprowadzone kontrole przez organy nadzoru publicznego.

Komisja Nadzoru Audytowego przeprowadziła w pierwszym kwartale 2018 r. kontrole w KPMG Audyt Spółka z o.o. oraz w KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k., które nie zostały zakończone na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania.

3.7.2 Informacja zwrotna od klientów

Oprócz wewnętrznego i zewnętrznego monitorowania jakości, w KPMG funkcjonuje formalny program aktywnego pozyskiwania informacji zwrotnej od kierownictwa i osób

odpowiedzialnych po stronie klienta za kontrolowanie jakości świadczonych przez KPMG usług. Informacja zwrotna uzyskiwana w ramach tego programu jest formalnie analizowana przez naszą firmę i zespoły pracujące dla poszczególnych klientów. Dzięki temu możemy nieustannie się uczyć i podnosić poziom świadczonych usług. Wszelkie pilne działania wymagane w związku z uzyskaniem informacji zwrotnej, monitorowane są przez osobę odpowiedzialną za dane zlecenie. Takie działania umożliwiają bardzo szybkie reagowanie w przypadku jakichkolwiek kwestii związanych z jakością.

3.7.3 Współpraca z regulatorami

Na poziomie międzynarodowym, KPMG International angażuje się w dwustronną dyskusję z Międzynarodowym Forum Niezależnych Regulatorów Audytu (International Forum of Independent Audit Regulators - IFIAR), dotyczącą procesu identyfikowania nieprawidłowości w ramach przeprowadzanych badań, celem właściwego uwzględniania tych kwestii na poziomie KPMG.

4 Informacja finansowa

Przychody firm audytorskich za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r. przedstawia poniższa tabela:

	KPMG Audyt Spółka z o.o. tys. PLN	KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. tys. PLN	Razem tys. PLN
przychody z badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego oraz jednostek należących do grupy przedsiębiorstw, których jednostka dominująca jest jednostką zainteresowania publicznego	2 366	58 692	61 056
przychody z badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych innych jednostek	368	66 333	66 712
przychody z dozwolonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych świadczonych na rzecz jednostek badanych	1 539	23 781	25 320
przychody z usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych świadczonych na rzecz innych jednostek	2 234	5 867	8 102

5 Zasady wynagradzania partnerów

Partnerzy otrzymują zaliczki na poczet udziału w zysku, które po zakończeniu roku finansowego są weryfikowane w zależności od oceny realizacji uprzednio uzgodnionych celów biznesowych i rozwojowych. Ocena ta obejmuje również osiągnięcie kluczowych wskaźników jakości oraz stosowanie się do obowiązujących zasad i regulacji, w tym standardów etycznych.

Polityka KPMG w zakresie wynagrodzeń i udziału w zyskach zabrania aby przy przeprowadzaniu oceny i wynagradzaniu partnerów badania uwzględniano sprzedaż innych usług na rzecz klienta badania.

6 Struktura sieci KPMG

6.1 Struktura prawna

Firmy członkowskie KPMG działają jako niezależne podmioty stowarzyszone z KPMG International, podmiotem prawa szwajcarskiego. KPMG International prowadzi działania ukierunkowane na wspieranie działalności poszczególnych firm członkowskich sieci i nie prowadzi działalności usługowej dla klientów, która to pozostaje wyłącznie w ramach firm członkowskich.

Struktura KPMG ma na celu wsparcie ujednoczenia jakości usług oraz zastosowanie się do przyjętych wartości, bez względu na miejsce działania firmy członkowskiej. Jednym z głównych celów KPMG International jest wsparcie firm członkowskich w świadczeniu klientom wysokiej jakości usług poświadczających, podatkowych i doradczych. KPMG International opracowuje oraz wspiera wdrażanie wspólnej polityki oraz standardów pracy i postępowania w firmach członkowskich, jak również chroni nazwę i markę KPMG.

KPMG International jest podmiotem odrębnym pod względem prawnym od firm członkowskich. KPMG International i firmy członkowskie nie są globalną spółką, przedsiębiorstwem typu joint venture ani nie zawiązują spółek między sobą. Żadna z firm członkowskich nie jest uprawniona do składania jakichkolwiek oświadczeń wiążących KPMG International lub inny podmiot członkowski w stosunku do strony trzeciej, jak również KPMG International nie ma uprawnień do składania w imieniu podmiotów członkowskich sieci KPMG wiążących oświadczeń lub zaciągania w ich imieniu zobowiązań.

Lista firm audytorskich, które są członkami sieci KPMG w krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w których firma członkowska posiada uprawnienia biegłego rewidenta lub ma swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności jest przedstawiona w załączniku A 3.

Całkowity obrót osiągnięty przez firmy audytorskie z UE / EOG z tytułu badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Całkowite obroty uzyskane przez firmy audytorskie należące do sieci KPMG z państw członkowskich UE i EOG z tytułu badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych wyniosły 2,7 mld EUR w roku zakończonym 30 września 2017 r.

Powyższe informacje podane są w przeliczeniu według średniego kursu walutowego obowiązującego w okresie 12 miesięcy zakończonym 30 września 2017 r. Przedstawiają łącznie informacje finansowe poszczególnych firm członkowskich KPMG z państw członkowskich UE i EOG, które wykonują profesjonalne usługi dla klientów. Informacje o przychodach są łączone wyłącznie w celach prezentacyjnych. KPMG International nie świadczy usług dla klientów ani nie generuje żadnych przychodów od klientów.

6.2 Obowiązki i zobowiązania firm członkowskich

Zgodnie z umowami zawartymi z KPMG International, firmy członkowskie są zobowiązane do postępowania zgodnego z polityką i procedurami KPMG International, w tym do przestrzegania standardów jakości, które określają sposób działania i świadczenia klientom usług, gwarantujący skuteczną konkurencyjność na rynku. Zawierane umowy stanowią zobowiązanie do stworzenia silnej struktury, która zapewnia kontynuację i stabilność działania, jak również umożliwia stosowanie globalnych strategii, dzielenie się zasobami, świadczenie usług międzynarodowym klientom, zarządzanie ryzykiem oraz stosowanie globalnej metodyki i narzędzi pracy. Każda firma członkowska przyjmuje odpowiedzialność za swoją kadrę zarządzającą oraz za jakość wykonywanej pracy.

Firmy członkowskie przyjmują zobowiązanie do działania zgodnego ze wspólnie przyjętymi wartościami KPMG.

Działalność KPMG International finansowana jest ze środków odprowadzanych przez firmy członkowskie. Ich wielkość obliczana jest przez Globalny Zarząd. Członkostwo danej firmy w sieci KPMG może być wypowiedziane, jeżeli nie postępuje ona zgodnie z polityką i procedurami ustalonymi przez KPMG International lub też nie wywiązuje się z innych przyjętych zobowiązań.

6.3 Ubezpieczenie odpowiedzialności zawodowej

KPMG posiada globalny program ochrony ubezpieczeniowej dostępny dla wszystkich firm członkowskich KPMG. Każda firma członkowska zobowiązana jest do realizowania rozsądnej polityki ubezpieczenia na wypadek powstania roszczeń związanych z odpowiedzialnością zawodową.

6.4 Struktura zarządzania

Kluczowymi organami KPMG International są: Globalna Rada (Global Council), Globalny Zarząd (Global Board) i Globalny Zespół Zarządzający (Global Management Team).

Globalna Rada (Global Council)

Globalna Rada koncentruje się na zadaniach wysokiego szczebla oraz umożliwia otwartą dyskusję i komunikację między firmami członkowskimi. Rada ta pełni funkcje analogiczne do zgromadzenia wspólników (KPMG International nie posiada kapitału zakładowego i udziałowców, a jedynie członków). Globalna Rada, oprócz innych pełnionych funkcji, wybiera przewodniczącego na kadencję trwającą do czterech lat (przedłużana na jedną kadencję), a także zatwierdza członków Globalnego Zarządu. Składa się ona z przedstawicieli 58 firm, które są członkami KPMG International w rozumieniu prawa szwajcarskiego. Podmioty KPMG posiadające sublicencję, są pośrednio reprezentowane przez firmę członkowską, która udzieliła takiej sublicencji.

Globalny Zarząd (Global Board)

Globalny Zarząd jest głównym organem zarządzającym i nadzorującym w KPMG International. Do podstawowych obowiązków Zarządu należy aprobowanie strategii, ochrona i rozwój marki KPMG, nadzorowanie kierownictwa KPMG International oraz zatwierdzanie polityk i uregulowań. Globalny Zarząd zatwierdza przyjęcie nowych firm członkowskich oraz ratyfikuje wybór wiceprzewodniczącego, który dokonywany jest przez przewodniczącego oraz członków Globalnego Zespołu Zarządzającego.

W skład Globalnego Zarządu wchodzi przewodniczący i wiceprzewodniczący, przewodniczący każdego z trzech regionów (obie Ameryki; Azja i Pacyfik (ASPAC); Europa, Bliski Wschód i Afryka (EMA)) oraz określona liczba senior partnerów z firm członkowskich. Globalny Zarząd kierowany jest przez przewodniczącego, którego wspomaga Globalny Komitet Wykonawczy, w skład którego wchodzi: przewodniczący i wiceprzewodniczący, przewodniczący wszystkich regionów i aktualnie czterech innych senior partnerów z firm członkowskich.

Jeden z pozostałych członków Globalnego Zarządu wybierany jest na dyrektora wiodącego przez tych członków Zarządu Globalnego, którzy nie są jednocześnie członkami Globalnego Komitetu Wykonawczego (*nonexecutive members*). Główną rolą dyrektora wiodącego jest pełnienie funkcji łącznika pomiędzy przewodniczącym a pozostałymi nie wykonawczymi członkami. Lista członków globalnego Zarządu na dzień 1 października 2017 r. jest umieszczona w [2017 International Annual Review](#).

Globalny Zarząd, w zakresie pełnienia obowiązków nadzorczych jest wspierany przez kilka komitetów, w tym Komitet Ładu, Komitet Operacyjny, Komitet ds. Inwestycji, Komitet ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem oraz Komitet ds. Ubezpieczenia Odpowiedzialności Zawodowej. Dyrektor wiodący przedstawia nominacje przewodniczących oraz członków poszczególnych komitetów Globalnego Zarządu do akceptacji przez Globalny Zarząd.

Globalny Zespół Zarządzający (Global Management Team)

Globalny Zarząd oddelegował realizację niektórych zadań do Globalnego Zespołu Zarządzającego, w tym między innymi do określenia globalnej strategii we współpracy z Komitetem Wykonawczym. Globalny Zespół Zarządzający wspiera firmy członkowskie, a także nadzoruje realizację przez nie globalnej strategii. W skład Globalnego Zespołu Zarządzającego, kierowanego przez głównego wiceprzewodniczącego, wchodzi: główny przewodniczący, dyrektor operacyjny, liderzy merytoryczni działów szczebla globalnego, w tym działu infrastruktury oraz główny radca prawny. Lista członków Globalnego Zespołu Zarządzającego jest opublikowana w [2017 KPMG International Annual Review](#).

Globalne Grupy Sterujące, działające pod nadzorem Globalnego Zespołu Zarządzającego są odpowiedzialne za wspieranie właściwej realizacji strategii i biznesplanów w przydzielonych obszarach. Rola Globalnej Grupy

Sterującej ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem jest szerzej przedstawiona w [KPMG International Transparency Report 2017](#)

Każda firma członkowska KPMG należy do jednego z trzech regionów (obie Ameryki; Azja i Pacyfik; Europa, Bliski Wschód i Afryka). KPMG w Polsce należy do subregionu CEE, obejmującego kraje Europy Środkowej i Wschodniej. Na czele każdego z regionów stoi Zarząd Regionalny, składający się z regionalnego przewodniczącego, regionalnego dyrektora operacyjnego lub wykonawczego, reprezentantów podregionów i innych osób w miarę potrzeb. Każdy Zarząd Regionalny koncentruje się na potrzebach firm członkowskich z danego obszaru terytorialnego i wspomaga wdrażanie polityk i procedur KPMG International.

6.5 Regionalni liderzy ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem

W KPMG International funkcjonuje sieć regionalnych liderów ds. jakości i zarządzania ryzykiem podlegających globalnemu wiceprzewodniczącemu. Liderzy ci są członkami Globalnej Grupy Sterującej ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem i każdemu z nich podlega obszar, na którym funkcjonuje jedna lub więcej firm członkowskich. Ich rolą jest zwiększanie możliwości aktywnego monitorowania przez KPMG zarządzania jakością i ryzykiem w firmach członkowskich.

7 Oświadczenia dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości, stosowanej polityce w zakresie zapewnienia niezależności oraz doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów

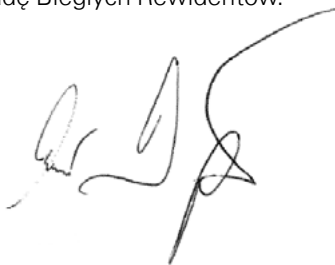
Oświadczenia dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości, stosowanej polityce w zakresie zapewnienia niezależności oraz doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów

Zarząd KPMG Audyt Sp. z o.o. oświadcza, że w okresie objętym niniejszym Sprawozdaniem:

- system wewnętrznej kontroli jakości opisany powyżej funkcjonował skutecznie,
- stosowane przez firmę audytorską polityki i procedury w zakresie zapewnienia niezależności są zgodne z wymogami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz kodeksu etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC) przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 2042/38/2018 z dnia 13 marca 2018 r. jako zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów. Ostatnia wewnętrzna kontrola przestrzegania zasad niezależności zakończyła się w sierpniu 2017 r.,
- stosowana przez firmę audytorską polityka szkoleń zapewnia spełnianie przez biegłych rewidentów zatrudnionych przez KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz KPMG Audyt Sp. z o.o. oraz biegłych rewidentów będących komandytariuszami KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. wymogów ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

8 Biegły rewident odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z Przejrzystości

Odpowiedzialnym za sporządzenie niniejszego Sprawozdania jest Marcin Domagała, biegły rewident nr 90046, wpisany do rejestru biegłych rewidentów prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Marcin Domagała

Członek Zarządu KPMG Audyt Sp. z o.o.

A Załączniki

A1 Jednostki zainteresowania publicznego, na rzecz których KPMG Audyt Spółka z o.o. przeprowadziła badanie ustawowe w 2017 r.

- Atende S.A.
- Grupa Azoty S.A.
- Grupa Azoty Zakłady Chemiczne "POLICE" S.A.
- Kruk S.A.
- Mostostal Plock S.A.
- Mostostal Warszawa S.A.
- Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.
- Radpol S.A.

A2 Jednostki zainteresowania publicznego, na rzecz których KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. przeprowadziła badanie ustawowe w 2017 r.

- AAAT Holding S.A.
- Agora S.A.
- Alior Bank S.A.
- Allianz FIO
- Allianz Polska Dobrowolny Fundusz Emerytalny
- Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny
- Allianz Specjalistyczny FIO
- Apator S.A.
- Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIZ
- ARKA BZ WBK FIO
- Arka Prestiż SFIO
- Atende S.A.
- AWP P&C S.A. Oddział w Polsce
- Bank BGŻ BNP Paribas S.A.
- Bank Handlowy w Warszawie S.A.
- Best S.A.
- Bezpieczna Jesień SFIO
- Biuro Inwestycji Kapitałowych S.A.
- BPH FIO Parasolowy
- BPH FIZ Bezpieczna Inwestycja 1
- BPH FIZ Bezpieczna Inwestycja 2
- BPH FIZ Bezpieczna Inwestycja 3
- BPH FIZ Bezpieczna Inwestycja 4
- BPH FIZ Bezpieczna Inwestycja 5
- BPH FIZ Bezpieczna Inwestycja 6
- BPH FIZ Dochodowych Surowców
- BPH FIZ Korzystnego Kursu

- BPH FIZ Multi Inwestycja
- BPH Fundusz Inwestycyjny Otwarty Strategii Akcyjnej
- BPH Superior FIO
- BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
- Colian Holding S.A.
- Compagnie Francaise d'Assurance pour le Commerce Exterieur SA oddział w Polsce
- Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. VIG
- Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. VIG
- Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
- Credit Agricole FIO
- D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A.
- Dobrowolny Fundusz Emerytalny Pocztylion Plus
- Dobrowolny Fundusz Emerytalny PZU
- Elektrociepłownia Będzin S.A.
- ENEA S.A.
- Energa S.A.
- Eurocash S.A.
- Ferro S.A.
- Fundusz Własności Pracowniczej PKP SFIO
- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
- Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Puławy S.A.
- Harper Hygienics S.A.
- Industrial and Commercial Bank of China S.A. Oddział w Polsce
- ING Bank Śląski S.A.
- ING Konto Funduszowe Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group
- Intesa Sanpaolo S.p.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
- J.P.Morgan Europe Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce
- Link 4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
- LMG Försäkrings AB Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
- Lubawa S.A.
- MCI Capital S.A.
- Mercor S.A.
- MLP Group S.A.
- Nationale- Nederlanden DFE
- Nationale- Nederlanden OFE
- Nationale- Nederlanden PTE
- Nationale- Nederlanden TUnŻ S.A.
- NN Investment Partners Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

- NN Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- NN Perspektywa Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- NN SFIO Akcji 2
- NN SFIO Obligacji 2
- NN Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty
- Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.
- Otwarty Fundusz Emerytalny Pocztylion
- Otwarty Fundusz Emerytalny PZU "Złota Jesień"
- PCC Rokita S.A.
- Pfeleiderer Group S.A.
- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
- PKO Absolutnej Stopy Zwrotu Europa Wschód - Zachód FIZ
- PKO Bank Hipoteczny S.A.
- PKO Bezpieczna Lokata I FIZ
- PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny
- PKO BP Bankowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne
- PKO Dobrowolny Fundusz Emerytalny S.A.
- PKO Globalnego Dochodu FIZ
- PKO Globalnej Strategii FIZ
- PKO Parasolowy FIO
- PKO Płynnościowy Specjalistyczny FIO
- PKO Strategii Obligacyjnych FIZ
- PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
- PKO Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
- PKO Zabezpieczenia Emerytalnego Specjalistyczny FIO
- PKO Życie TU S.A.
- Pocztylion-Arka Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna
- Polisa-Życie TU S.A. VIG
- Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A.
- Powszechne Towarzystwo Emerytalne Allianz Polska S.A.
- Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A.
- Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.
- Private Equity Managers S.A.
- Prochem S.A.
- PZU FIO Ochrony Majątku
- PZU FIO Parasolowy
- PZU FIZ Akord
- PZU SFIO Globalnych Inwestycji
- PZU SFIO Universum
- PZU Życie S.A.
- Radpol S.A.
- RCI Banque S.A. Oddział w Polsce
- Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A.
- Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Ergo Hestia S.A.
- Svenska Handelsbanken AB S.A. Oddział w Polsce
- The Prudential Assurance Company Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce
- Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń Allianz Życie Polska S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń EUROPA S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie EUROPA S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie WARTA S.A.
- Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych
- Ulma Construcion Polska S.A.
- Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group
- VISTAL GDYNIA S.A.
- Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital S.A.
- Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A.

A3 Lista firm audytorskich, będących członkami sieci KPMG w krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w których firma członkowska posiada uprawnienia biegłego rewidenta lub ma swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności

Austria	KPMG Austria GmbH Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft (Wien)
Austria	KPMG Alpen-Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft (Wien)
Austria	KPMG Austria GmbH Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft (Linz)
Austria	KPMG Niederösterreich GmbH, Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft
Austria	Plan Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft (Wien)
Austria	Securitas Revisions- und Treuhandgesellschaft m.b.H.
Austria	T&A Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungsgesellschaft mbH
Belgia	KPMG Bedrijfsrevisoren/KPMG Réviseurs d'Entreprises
Bulgaria	KPMG Audit OOD
Chorwacja	KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Cypr	KPMG
Cypr	KPMG Limited
Cypr	G. Syrimis & Co
Cypr	Metaxas Loizides Syrimis & Co
Cypr	KPMG CEE Holdings Limited
Czechy	KPMG Ceska republika Audit, s.r.o.
Dania	KPMG Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
Estonia	KPMG Baltics OÜ
Finlandia	KPMG Oy Ab
Finlandia	KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy
Francja	Avignon Experts Comptables
Francja	CEGEST
Francja	FUTIN Associés
Francja	KPMG Audit DFA S.A.S.
Francja	KPMG Audit Est S.A.S.
Francja	KPMG Audit FS I S.A.S.
Francja	KPMG Audit ID S.A.S.
Francja	KPMG Audit IS S.A.S.
Francja	KPMG Audit Nord S.A.S.
Francja	KPMG Audit Normandie S.A.S.
Francja	KPMG Audit Ouest S.A.S.
Francja	KPMG Audit Paris et Centre S.A.S.
Francja	KPMG Audit Rhône Alpes Auvergne S.A.S.
Francja	KPMG Audit Sud-Est S.A.S.
Francja	KPMG Audit Sud-Ouest S.A.S.

Francja	KPMG SA
Francja	KPMG Tartaroli
Francja	SALUSTRO REYDEL S.A.
Francja	SAS de Commissaires aux Comptes Berthoud Coldefy Chabaliér
Francja	SEGEC
Francja	SGADG
Niemcy	KPMG AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Niemcy	ATH Allgemeine Treuhandgesellschaft mbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Niemcy	EUREVISIO GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Steuerberatungsgesellschaft
Niemcy	KPMG Bayerische Treuhandgesellschaft Aktiengesellschaft Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Steuerberatungsgesellschaft
Niemcy	KPMG Prüfungs- und Beratungsgesellschaft für den Öffentlichen Sektor Aktiengesellschaft Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Gibraltar	KPMG Limited
Grecja	KPMG Certified Auditors AE
Węgry	KPMG Hungária Kft./KPMG Hungary Ltd.
Islandia	KPMG ehf.
Irlandia	KPMG
Włochy	KPMG S.p.A.
Włochy	KPMG Audit S.p.A.
Łotwa	KPMG Baltics SIA
Liechtenstein	KPMG (Liechtenstein) AG
Litwa	'KPMG Baltics' UAB
Luksemburg	KPMG Luxembourg
Malta	KPMG
Holandia	KPMG Accountants N.V.
Norwegia	KPMG Holding AS
Norwegia	KPMG AS
Polska	KPMG Audyt Sp. z o.o.
Polska	KPMG Audyt Sp. z o.o. Sp. Komandytowa
Portugalia	KPMG & Associados — Sociedade de Revisores Oficiais de Contas, S.A.
Rumunia	KPMG Audit SRL
Słowacja	KPMG Slovensko spol. s r.o.
Słowenia	KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o.
Hiszpania	KPMG Auditores, S.L.
Szwecja	KPMG AB
Wielka Brytania	KPMG LLP
Wielka Brytania	KPMG Audit Holdings Limited
Wielka Brytania	KPMG Audit Plc
Wielka Brytania	KPMG Holdings Limited
Wielka Brytania	KPMG Overseas Services Limited

© 2018 KPMG Audyt Sp. z o.o. jest polską spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego.

© 2018 KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie i gospodarce prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami. Poglądy i opinie wyrażone w powyższym tekście prezentują zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami KPMG Sp. z o.o.